

DRAUGAS

PERIODICALS
May 16,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GEGUŽĖS - MAY 16, 2001

*****MIXED ADC 606
\$75 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/15/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.95
Kaina 50 c.

Naftos prekeiviai prašo neparduoti „Mažeikių naftos“ akcijų rusams

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Lietuvos verslininkų, prekiaujančių naftos produktais, sąjunga antradienį premjerui Rolandui Paksui įteikė peticiją, prašydami juriškai įtvirtinti, jog įmonės „Mažeikių nafta“ akcijos neparduotos Rusijos susivienijimui „LUKOil“.

Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui buvo įteiktas kreipimasis, kuriame prašoma atsižvelgti į smulkiųjų Lietuvos naftos prekeivių siekius aukščiausią Lietuvos valdžiai priimančią sprendimą, susijusį su šiuo metu sudaroma Lietuvos nuostata dėl bendradarbiavimo su „LUKOil“.

„Artimiausiu metu į Lietuvą vizito turėtų atvykti „LUKOil“ prezidentas Vagitas Alekperovas, kuris su valdžios pareigūnais aptars naftos tiekimo Lietuvai ir kitus bendradarbiavimo klausimus. Lietuviško kapitalo įmonės, prekiaujančios naftos produktais, nerimą kelia, jog bus susitarta dėl „Mažeikių naftos“ akcijų pardavimo „LUKOil“. Tai sužlugdytų Lietuvos vers-

lininkus“, sakė sąjungos vykdančysis direktorius Arūnas Abraitis.

Anot jo, pardavus „Mažeikių naftos“ akcijas „LUKOil“, išgalėtų visiškai jo monopolija — naftos tiekimas, perdirbimas ir produktų gamyba būtų sutelkta vienoje rankose, ir lietuviškas kapitalas iš šio verslo būtų išstumtas.

„Prašome premjero priimti teisinį dokumentą, kuriame būtų reglamentuotas „Mažeikių naftos“ akcijų pardavimas „LUKOil“ — prašome neparduoti akcijų, o jeigu tai neįmanoma — numatyti svertus, kad jis nebūtų monopolininkas visose naftos verslo grandyse“, tvirtino A. Abraitis.

Dabar 33 proc. „Mažeikių naftos“ akcijų valdo JAV bendrovė „Williams International“, valstybei priklauso 59,7 proc. akcijų. Pagal Lietuvos vyriausybės ir „Williams“ 1999-ųjų spalį pasirašytą „Mažeikių naftos“ akcijų privatizavimo sutartį, „Williams“ turi teisę padidinti savo dalį „Mažeikių“ įmonėje iki 66 procentų.

Paskirtas naujasis sveikatos apsaugos ministras

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Atsižvelgdamas į premjero teikimą ir tvirtą valdančiosios koalicijos apsisprendimą, prezidentas Valdas Adamkus sveikatos apsaugos ministru paskyrė socialliberalų partininką 61 metų Romualdą Dobrovolskį.

Pagal valdančiosios liberalų ir socialliberalų koalicijos sutartį, sveikatos apsaugos ministro parinkimas priklauso socialliberalams.

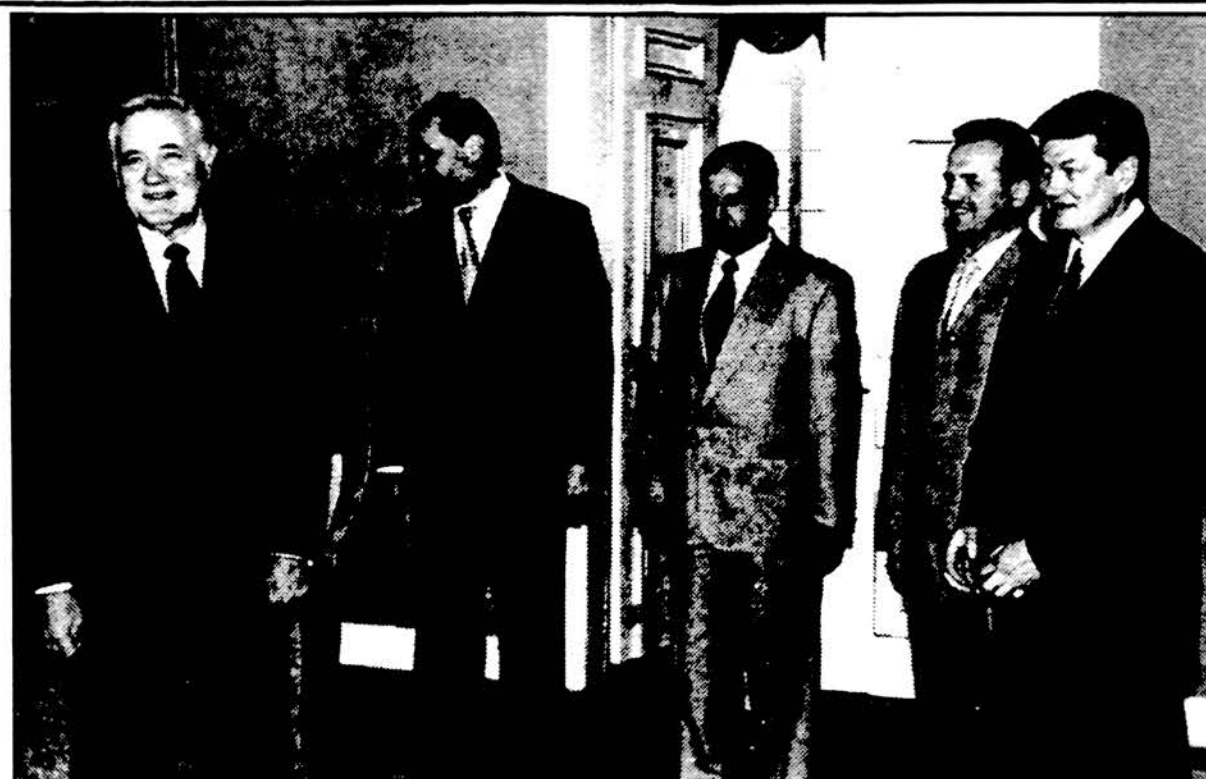
Pasak prezidento spaudos tarnybos pranešimo, V. Adamkaus sprendimą nulėmė ir R. Dobrovolskio užtikrinimas, kad ligišiolinė veikla neturės neigiamos įtakos jo, kaip ministro, darbui. Prezidento nuomone, naujasis sveikatos ministras turi nuosekliai vykdyti sveikatos pertvarką ir sudaryti vienodas sąlygas bei sąžiningos konkurencijos sąlygas privačiai ir valstybinei medicinai.

Tokią praktiką, kai privatus įmonės veikia biudžeto lėšomis finansuojamose įstaigose, valstybės vadovs paveldė išnagrinėti Valstybės kontrolei ir Specialiųjų tyrimų tarnybai. Prezidentas yra įsitikinęs, jog būtina tobulinti teises aktus, siekiant išvengti prielaidų piktnaudžiauti tarnyba, disponuojant valstybės turto ir biudžeto lėšomis.

Kaip sakė prezidento patarėjas Darius Kuolys, valstybės vadovs taip pat atkreipė dėmesį, kad dabartinės sveikatos apsaugos sistema,

„Rengdamasis Rusijos naftos milžino, susivienijimo „LUKOil“ prezidento Vagit Alekperov vizitui į Lietuvą, ūkio ministras Eugenijus Gentvilas ketina Vilniuje susitikti su žemesnio rango „LUKOil“ atstovais ir aptarti abi šalis dominančius klausimus. E. Gentvilas nesutiko komentuoti, ar Lietuva tarsis tik dėl žaliavos tiekimo „Mažeikių naftai“, ar mainais siūlys valstybės turimą įmonę akcijų.

(L.Ž. Elta)

Gegužės 15 dieną Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, susitikęs su Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) ir frakcijos Seime vadovybe, pakartojai liberalams išvakarėse išsakytą savo nuostata, jog valdančioji koalicija turi tęsti efektyvų ir žmonėms naudingą darbą.

Nuotr.: Prezidentaroje kalbėjosi (iš kairės) prezidentas Valdas Adamkus, NS atstovas Gediminas Dalinkevičius, NS frakcijos Seime vadovas Gediminas Jakavonis, Seimo pirmininko pavaduotojas, NS narys Artūras Skardžius ir Seimo vadovas, NS pirmininkas Artūras Paulauskas.

Iš Seimo vicepirmininko pareigų atleistas R. Karbauskis

Vilnius, gegužės 15 d. (BNS) — Seimas slapto balsavimu iš Seimo vicepirmininko pareigų antradienį atleido Lietuvos valstiečių partijos (LVP) pirmininką Ramūną Karbauskį.

Seimo pirmininko pavaduotojas iš savo pareigų buvo atšauktas pirmą kartą nuo Nepriklausomybės atkūrimo.

Valdančiosios koalicijos atstovai siūlė R. Karbauskį patariam atstatyti į šias pareigas, tačiau šiam nesutikus, buvo surengtas slapta balsavimas, kuriame dalyvavo ir valdančiosios koalicijos vadovai — Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir premjeras Rolandas Paksas.

Pagal Seimo Statutą, Seimo pareigūnui atšaukti reikia daugiausia kaip pusės visų Seimo narių — 71 balsas.

R. Karbauskį atšaukti iš Seimo pirmininko pavaduotojų pasiūlė valdančiosios ko-

alicijos atstovai. Siūlymas buvo aiškinamas tuo, jog R. Karbauskis neatlieka jam pavestų pareigų — vadovauti Seimo komitetų ir komisijų darbui.

R. Karbauskis atmetė kaltinimus, teigdamas, jog negirdėjo jokių priekaištų iš Seimo pirmininko A. Paulausko. Savaeigi palygino su Rusijos klasiko Ivan Gurovovo pasakėties herojumi ėriuku, kuris buvo kaltas vien tuo, kad vilkui norėjosi esti. R. Karbauskis siūlė valdančiosios koalicijos atstovams nevaidinti spektaklio ir pasakyti tikrąją jo atstatymo priežastį.

Valstiečių ir Naujosios demokratijos frakcijos (VNDF) senjorė Kazimiera Prunskienė gynė R. Karbauskį, teigdama, jog jis kaip Biblijoje, „neiškeitė savo pirmagimybės teisės ir sriubos lėkštę“. Rimtų motyvų ir konkrečių argumentų, kad R. Karbauskis nevykdo ar nesugeba vykdyti savo pareigų, neišgirdome“, sakė ji. K. Prunskienė pareiškė, jog VNDF frakcija nedalyvaus balsavime ir ragino tai padaryti kitus parlamentarus.

Balsavime nedalyvavo kairiosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos atstovai. Balsavime taip pat nedalyvavo ir dalis valdančiosios Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) frakcijos narių.

R. Karbauskio nuomone, jo atleidimas turėtų būti sprendžiamas referendumu. „Kuris yra iš jūsų Lietuva? Aš nesu Lietuva“, klausė jis. „Jūs galite mane paliešioti, bet mes turime atsakyti prieš savo rinkėjus. Aš gynyau kaimo reikalus ir ginsiu. Jeigu kas mano, kad atstatytinus mane iš posto, kas nors pasikeis, nesitikekite“, sakė jis.

Valdančiosios koalicijos atstovai sveikino R. Karbauskį surengus puikų „šou“ žurnalistams.

„Respublikai“ pavyko rasti dokumentą, jog prieš kelerius metus Seimo narys Gediminas Jakavonis buvo įsipainiojęs į skandalinę istoriją dėl žemės nuomos Vėrados centre. Sklypo nuomos varžytinės laimėjo grupė asmenų, tarp kurių buvo ir varžytinės vadovavęs G. Jakavonis ir jo žmona Nijolė.

* Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) vadovas, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas nemanoma, jog partijos frakcija Seime turėtų veltis į jos senjorę Gediminą Jakavonį aiškinamasi su Valstybės saugumo departamentu (VSD). A. Paulauskas nepitarė siūlymui kreiptis frakcijos ar Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) vardu į VSD, prašant paaiškinti, kokių būdu į spaudą pateko G. Jakavonio mobiliojo telefono pokalbių išklotinės.

Prieš keletą savaičių, remdamasi telefoninių pokalbių išklotinėmis, spauda pranešė, jog NS frakcijos senjoras dažnai skambindavo Kauno išklotinimo klubo „Yris“ prezidentui Juozui Gurevičiui, o pastarasis išklotiną po to skambindavo Kauno nusikalstamo pasaulio autoritetui Vidmantui Gudžinskiui, pravarde „Guzas“. Spaudoje taip pat buvo paskelbta nuotrauka, kurioje G. Jakavonis sėdi prie vieno stalo su V. Gudžinskiu, G. Jakavonis teigė, jog su J. Gurevičiumi ji sieja tik pomėgį irkluoti. Savo ruožtu, NS frakcijos senjoras apkaltino specialiąsias tarnybas bandymu sukompromituoti jį ir būsimą kandidatą į prezidentus, NS vadovą A. Paulauską. (BNS)

* „Kauno dienos“ žiniomis, su kuriais liberaliau nusiteikusiomis socialdemokratais tariamasi dėl galimybės paremti ministrų kabinetą, ypač tuomet, kai yra svarstomi esminiai valstybės ūkio raidos klausimai. Jeigu tokios derybos pasisektų, tai būtų laikoma apsidraudimu prieš galimą kai kurių socialliberalų posūkį „į kairę“. (KD, Elta)

* Latvijos ambasadorė Lietuvoje Moira Mora „Lietuvos aidui“ sakė apgailestaujanti dėl konservatorių vadovo Vytauto Landsbergio išsakytos nuomonės, jog reikia, atsikant į Rusijos firmos „LUKOil“ veiksmus, traukti Rusijos naftos eksportuotojams tiekti naftą per Biržų naftotieką į Latvijoje esantį Ventspilio terminalą. (LA, Elta)

* Karo nusikaltimais Lietuvoje įtariamasis Antanas Gecevičius (Gecas) patyrė širdies smūgį ir dabar gydomas Škotijos Edinburgo ligoninėje. Kaip pranešė jo advokatas Nigel Duncan, 85 metų A. Gecevičius (Gecas) nedidelį širdies smūgį patyrė praėjusios savaitės pradžioje. (BNS)

Tėvynėje pasižvalgus

* Seimo „senjorai“, garbūs amžiaus parlamentarai — krikščionis demokratas Kazys Bobelis ir socialliberalas Algimantas Valentinas Indriūnas — kviečia visuomenę diskutuoti dėl dvejų parlamentų rūmų steigimo. Jie pasiūlė steigti Senatą ir Tautos Atstovų rūmus. Pasak A. V. Indriūno, būtų galima sumažinti bendrą Seimo narių skaičių, į Tautos Atstovų rūmus rinkant 91, o į Senatą — 34 narius. Jo teigimu, Europos Sąjungos valstybėse, išskyrus monarchijas ir Suomiją bei Graikiją, yra renkami dvejų rūmų parlamentai. Senate galėtų dirbti kadenciją baigę prezidentai, panašiai kaip tai yra Italijoje. K. Bobelis siūlo senatorius rinkti tiesiogiai, o Atstovų rūmų narius — pagal mišrią rinkimų sistemą, be to, dvejų parlamentų rūmų garantuotų geresnę priimamų įstatymų kokybę, būtų tarsi saugiklis, ginantis nuo nekompetentų teisės aktų, jų prastumo „buldozerine tvarka“. (Elta)

* Naujasis „Sodros“ direktorius Dalius Prevelis, nespejęs naujose pareigose nekojų apšilti (dirba tik nuo balandžio vidurio), viešai paskelbė apie „už jo nugaros“ įvykdytą „afėrą“ ir apkaltino savo pavaduotoją Skirmantą Rimką siekiu neteisėtai parduoti vieną iš dešimties „Sodrai“ priklausancio reabilitacijos centro „Pušyno kelias“ pastatų, esančių prestižinėje Vilniaus vietoje, Verkių nacionaliniame parke. Maža to, kad pastatai parduoti už gerokai mažesnę sumą, nei nustatyta rinkos vertė, šiame sandojyje būtų ir kitų grubių pažeidimų. Šiuo metu Vilniaus apygardos prokuratūra dėl šio fakto yra iškelusi baudžiamąją bylą buvusiam „Pušyno kelio“ direktoriui. (KD, R. Elta)

* „Sodros“ direktoriaus pavaduotojo Skirmanto Rimkai įsitikinimu, dabartinis „Sodros“ direktorius, norėdamas atsivesti savo komandą, surengė „raganų medžioklę“, kad ji „išprašytų iš einamųjų pareigų“. (L.Ž. Elta)

* Kauno botanikos sode savavališkai namus pasistatę Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) profesoriams buvo skirta simbolinė 2,000 Lt bauda. Tokiu būdu įteisinę savavališkus statinius, naujakuriai neskuba išsipirkti žemės sklypų — ramiai naudojasi jais veltui. Kai kurių savininkų pavardės pakankamai skambios: VDU rektorius Vytautas Kaminskas, buvęs prorektorius, dabar VDU Senato pirmininkas Egidijus Aleksandravičius, prorektorius Povilas Zakarevičius, docentas Jonas Čepinskis, Juozas Augustis, buvęs universiteto rektorius Algirdas Avižienis. VDU profesorių bei docentų kaimynų tapo ir Kauno medicinos universiteto klinikų generalinis direktorius, profesorius Juozas Pundzius. (KD, Elta)

* Prieš 5 metus turbūt niekas nebūtų patikėjęs, kad Lietuvoje gale būtų legalizuoti azartiniai žaidimai ir prostitucija. Jau greitai bus įsteigti legalūs lošimo namai, o neseniai valdžios atstovai prabilo ir apie prostitucijos įteisinimą. Politikai kol kas tik diskutuoja. Jie abejoja, ar šios kadencijos Seimas galėtų įteisinti šį verslą. (KD, Elta)

* Ispanijos teisėsaugininkai balandžio 22 dieną, laiku nesulaukę Lietuvos prašymo, į laisvę paleido vieną ieškomojį Lietuvos nusikalstamųjų Audrių Lazauską, pravarde „Lazeris“. Neoficialiomis Lietuvos ambasados Ispanijoje žiniomis, kai Ispaniją pasiekė Lietuvos prašymas, praėjusį trečiadienį Ispanijos policijos pareigūnai vėl gavo įsakymą sulaikyti A. Lazauską. Tačiau antrą kartą sulaikyti jį jau nepavyko. Ispanijoje gyvena A. Lazausko brolis. Kaip pirmadienį sakė Lietuvos ambasadorius Ispanijoje Vytautas Dambra, ieškodami A. Lazausko, pareigūnai lankėsi ir jo brolio gyvenamojoje vietoje, tačiau nė vieno iš jų sulaikyti nepavyko. Panevėžio nusikalstamo pasaulio autoriteto teisėsaugininkai ieškojo beveik 5 metus, o prieš kelis mėnesius jis buvo sulaikytas Ispanijoje. (BNS)

* „Kauno dienos“ žiniomis, su kuriais liberaliau nusiteikusiomis socialdemokratais tariamasi dėl galimybės paremti ministrų kabinetą, ypač tuomet, kai yra svarstomi esminiai valstybės ūkio raidos klausimai. Jeigu tokios derybos pasisektų, tai būtų laikoma apsidraudimu prieš galimą kai kurių socialliberalų posūkį „į kairę“. (KD, Elta)

* Karo nusikaltimais Lietuvoje įtariamasis Antanas Gecevičius (Gecas) patyrė širdies smūgį ir dabar gydomas Škotijos Edinburgo ligoninėje. Kaip pranešė jo advokatas Nigel Duncan, 85 metų A. Gecevičius (Gecas) nedidelį širdies smūgį patyrė praėjusios savaitės pradžioje. (BNS)

* Prieš 5 metus turbūt niekas nebūtų patikėjęs, kad Lietuvoje gale būtų legalizuoti azartiniai žaidimai ir prostitucija. Jau greitai bus įsteigti legalūs lošimo namai, o neseniai valdžios atstovai prabilo ir apie prostitucijos įteisinimą. Politikai kol kas tik diskutuoja. Jie abejoja, ar šios kadencijos Seimas galėtų įteisinti šį verslą. (KD, Elta)

* Ispanijos teisėsaugininkai balandžio 22 dieną, laiku nesulaukę Lietuvos prašymo, į laisvę paleido vieną ieškomojį Lietuvos nusikalstamųjų Audrių Lazauską, pravarde „Lazeris“. Neoficialiomis Lietuvos ambasados Ispanijoje žiniomis, kai Ispaniją pasiekė Lietuvos prašymas, praėjusį trečiadienį Ispanijos policijos pareigūnai vėl gavo įsakymą sulaikyti A. Lazauską. Tačiau antrą kartą sulaikyti jį jau nepavyko. Ispanijoje gyvena A. Lazausko brolis. Kaip pirmadienį sakė Lietuvos ambasadorius Ispanijoje Vytautas Dambra, ieškodami A. Lazausko, pareigūnai lankėsi ir jo brolio gyvenamojoje vietoje, tačiau nė vieno iš jų sulaikyti nepavyko. Panevėžio nusikalstamo pasaulio autoriteto teisėsaugininkai ieškojo beveik 5 metus, o prieš kelis mėnesius jis buvo sulaikytas Ispanijoje. (BNS)

* Prieš 5 metus turbūt niekas nebūtų patikėjęs, kad Lietuvoje gale būtų legalizuoti azartiniai žaidimai ir prostitucija. Jau greitai bus įsteigti legalūs lošimo namai, o neseniai valdžios atstovai prabilo ir apie prostitucijos įteisinimą. Politikai kol kas tik diskutuoja. Jie abejoja, ar šios kadencijos Seimas galėtų įteisinti šį verslą. (KD, Elta)

* Kaunui ir Lietuvai dar vienas pasaulio čempionų vardą iškovojo sportinių šokių meistrai: Austrijos mieste Bernbach įvykusiose planetos jaunimo (iki 19 metų) standartinių šokių pirmenybėse džiugavo kauniečiai — „Kaspino“ klubo trenerių Dainos Dackevičienės ir Giedriaus Januškevičiaus auklėtiniai Marius Kriukelis ir Kristina Valiūnaitė. Šį vardą 18-mečiai šokėjai pelnė varžybose, kuriose varžėsi 62 poros iš 36 valstybių. (KD, R. L. Elta)

Sutrupinimai: K - „Klaipėda“, KD - „Kauno diena“, LA - „Lietuvos aidas“, LR - „Lietuvos rytas“, LŽ - „Lietuvos žinios“, R - „Respublika“, VZ - „Verslo žinios“.

Naudotasi Lietuvos grizimo į tėvynę informacijos centro atsiųsta medžiaga.

KALENDORIUS

Gegužės 16 d.: Andriejus, Bite, Inga, Jonas, Vaidmantas, Ubaldas. Gegužės 17 d.: Bazilė, Gaile, Paskalis, Tautmilas, Virkantas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

AD MELIOREM!

Mieli Sesės ir Broliai Akademikai

Pradėdama naująjį tūkstantmetį, visa žmonija svajoja apie ateitį ir kokia laimė laukia mūsų visų rytojaus dienose. Linkime visiems mūsų nariams ir jų artimiesiems sėkmės kasdienybėje, sveikatos, laimės ir džiaugsmo gyvenime.

Kaip dauguma jau žino, praėjo daugiau nei metai, kai rinkome naują Akademinio Skautų sąjungos vadovą, tuo pačiu metu, kai buvo renkami nauji: Seserijos vyriausias skautininkė, Brolijos Vyriausias skautininkas ir lietuvių Skautų sąjungos taryba. Šių visų pareigūnų kadencija tęsiasi trejus metus, taigi, nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2002 m. gruodžio 31 d., nors formaliai pareigos perleidžiamos kiek po Naujųjų metų. Naujoji A.S.S. vadovė perėmė pareigas 2000 m. vasario mėn. ir susiformavo per kelis sekusus mėnesius. Pirmasis naujos vadovės posėdis įvyko 2000 m. kovo 18 d., Westlake Village, California, prie Los Angeles. Iki šiol sušaukti keturi vadovės posėdžiai, kurių pagrindinis tikslas buvo suformuoti pačios vadovės sudėtį ir nustatyti Sąjungos ateities veiklos gaires.

Naujos vadovės sudėtį rasite šio „Ade Meliore“ gale. Charakteringa ji tuo, kad turime jaunų ir energingų vadovų ir yra atstovaujama visoms pagrindinėms mūsų vietovėms: vakaruose, centre, rytuose ir Kanadoje. Tai buvo daroma sąmoningai, nes siekiame prasmingesnės reprezentacijos mūsų narių, gyvenančių visuose šio žemyno kraštuose.

Ką pasiekė ankstyvesnė Vadovė?

Klausimas labai tinkamas. Pagrindinis uždavinys buvo (ir tebėra) atgaivinti veiklą ir įskiepyti mūsų jauniems nariams norą ir pasižavėjimą išlaikyti Sąjungą kaip ideologinę organizaciją, kurios pagrindinė reikšmė ne tik iki šiol patirta skautiška dvasia, bet ir ta „idėja“ apie kurią taip dažnai kalbėjo ir už kurios supratimą ir išlaikymą taip karštai kovojo mūsų brangūs pirmūnas a.a. fil. Jonas Dainauskas. 1997 metus pradedant, Akademinio Skautų Sąjungos vadovė pasiryžo:

- Vadovauti savo darbų pažygdžiui.
- Supažindinti skautišką-

akademišką jaunimą su A.S.S. ideologiniais principais.

- Paruošti organizacijai kelią žengiant į XXI amžių.
- Aktualiai prisitaikyti prie šių dienų gyvenimo sąlygų.
- Išryškinti A.S.S. tradicijas.

- Patraukti skautišką jaunimą į savo eiles.
- Atgaivinti ryšius su viso pasaulio akademikais, ypač Lietuvos.

Maždaug metus trukusių gana intensyvių diskusijų Vadovės ribose, nustatėm ateities veiklos gaires ir įsitikinom, kad organizacija turi gražią ateitį, kurią būtina išryškinti ir efektyviai perduoti nariams. Rėmėmės gyva veikla. Pasekmė buvo graži ir prasminga, tačiau norisi vis daugiau ir aukštesnės kokybės.

Pirmoje vietoje pramatyta atgaivinti prasmingus ryšius tarp narių. Įsteigtas Interneto paštaišas ir LSS Web Site, vadinamas www.Skautai.com. Tai pirmas toks eksperimentas pasiekti mūsų plačią skautišką šeimą nauju būdu. Šis susisiekiimo būdas ypatingų pasekmių susilaukė ruošiant VIII Tautinę stovyklą.

Pirmą kartą buvo išleistas „Ad Meliore“ aplinkraštis dvejomis kalbomis, lietuviškai ir angliškai. Susilaukėme gausaus tam pritarimo, tačiau buvo ir nepatenkintų, kad pasiūdomas svetimam kalbui savo tarpe. Tiesos daug abejose pusėse. Tačiau, vis daugiau randasi mūsų jaunimo, su kuriais tik anglų kalba galima palaukti ryšių. Kyla aktualus klausimas: ar dėl tokios priežasties juos pritraukti, ar atvesti. Nusprendėm pritraukti.

Dalyvavome VIII Tautinėje stovykloje 1998-ais metais vykusią Treasure Valley stovyklavietėje prie Bostono. Savo pastovyklę pavadinomė „Draugystė“.

Aktyviai dalyvavome visoje stovyklos veikloje. Mūsų tikslas buvo ir teliaka prisidėti prie jaunų vadovų auklėjimo, padėti jaunimui, supažindinti skautišką jaunimą su Akademikais ir įskiepyti juose norą tęsti skautavimo žaidimą ir idėją savo gyvenimuose (neišsijungti iš jo išėjus į mokslo ar kitais gyvenimo keliais). Mūsų pastovyklėje stovyklaujantių buvo per 60 narių. Bendroje Tautinėje stovykloje stovyklavo per 100 mūsų narių, graži dalis vykdydami vadovų pareigas įvairiuose vienetuose.

Akademių Skautų draugovės Čikagos skyriaus dalis narių Akademinio Skautų sąjungos 75 m. Jubiliejiniam suvažiavime, 1999 m. spalio 15-17 d. vykusiame Orland Park, IL. Nuotr. Ramunės Gaizytės-Papartienės

1999-ti metai — tai Akademinio Skautų sąjungos 75 m. Jubiliejiniai metai minint 75 metų sukaktį nuo įsteigimo Lietuvoje 1924 metais spalio 16 d. Nuspręsta tai atžymėti trimis būdais: suruošti stovyklą prie Los Angeles, suruošti dviratininkų iškylą ir stovyklą Lietuvoje su Lietuvos akademikais ir sušaukti akivaizdinį narių suvažiavimą prie Čikagos, kaip pabaigą šios kadencijos darbų, iškilmingai paminint 75 — metų Jubiliejų. Visa tai buvo sėkmingai atlikta ir iš narių susilaukta daug gražių atsiliepimų.

Skyrių veikla tuo pačiu kieku pagyvėjo. Atsigaavo veikla Toronte, Kanadoje. Los Angeles 1999 m. „Rambyn“ stovykloje jaunimas perėmė LA skyriaus „valdžią“. Čikagos veikla ir narių skaičius pirmąją ir jė palaiko tamprūs ryšius su kitų skyrių nariais. Narių susidomėjimas pakilo ir kitur, būtent Washington ir Bostone.

Iš kitos pusės — Filisterių Skautų sąjungos veikla „sušlubavo“. Jaučiasi didelis skirtumas tarp jon patekusių narių interesų. Kadangi F.S.S. apima visus, nuo maždaug 28 metų amžiaus iki 90 (!), būtina iš pagrindų pertvarkyti filisterių organizacinę sudėtį ir pergalvoti jų veiklos pagrindus.

Kadencijai baigiantis, vadovė pramatė, kad ateityje daugiausia dėmesio reikalaus mūsų spauda, Filisterių veikla, pavienių narių statuso išaiškinimas, sąrašų tvarka ir tęsimas pradėtos veiklos, kuria domisi jaunimas ir taipogi prie kurios galėtų prisitaikyti mūsų patyrę Akademikai skautai.

Ką numato naujoji vadovė? Vadovės posėdyje, vykusiam 2000 m. spalio 20 d., Čikagoje, buvo pristatytas ir priimtas toks ateities veiklos planas, kurio pagrindiniai uždaviniai yra:

ASD ir Korp! Vytis skyrių veikla: Tobulinti ryšius su skyriais, prasmingai prisidėti patarimais bei patyrimu, laiminti skyrių vadovus ir siekti platesnės, įdomesnės veiklos.

FSS pertvarkymas — veikla: Atstatyti FSS centro valdybą, pertvarkyti struktūrą, kad atitiktų šių dienų na-

riams, įtraukti „Jaunas šeimas“ ir atgaivinti ryšius filisterių tarpe.

www.Skautai.com: Pertvarkyti redakcinio kolektyvo sudėtį ir patį tinklo lapų sudėtį, kad efektingiau atspindėtų visos L.S.S. veikla ir gyvenimas.

Konspekto išleidimas: Naujai suredaguotas ASD, Korp! Vytis ir FSS konspektas jau paruoštas ir būtina jį perleisti į skyrių rankas.

Stovykla su Toronto rajono skautais ir skautėmis: vyks š.m. rugpjūčio 8-12 d. „Romuvos“ stovyklavietėje, Kanadoje. Esame pakviesti ir sutikome dalyvauti Toronto skautų stovykloje.

Akivaizdinis suvažiavimas: Las Vegas, Nevada: 2001 m. spalio-lapkričio mėn. Ruošos darbai eina prie galo. Numatytas dvejų dienų suvažiavimas, ruošiamas viešbutyje, kur vyks Metinė šventė, pokylis ir kur žadame daug reikalų atlikti, ypač ryšius su FSS.

Stovykla Rako ūkyje, Michigan su Čikagos skautais ir skautėmis: 2002 m. vasarą. Dar „oficialiai“ nesutarta, tačiau taip numatome.

Žygis ir stovykla su Lietuvos akademikais: 2002 metais. Kadangi tais metais vyks Dainų šventė Lietuvoje ir daug mūsų jaunimo gali joje dalyvauti, numatome gerą progą vėl kartu iškylauti stovyklauti su mūsų sesėmis ir broliais akademikais Lietuvoje.

Pasiruošimai Jubiliejinėi stovyklai 2003 metais: LSS Taryba turės netrukus nutariti, kurioje vietovėje bus ruošiamas ateinančių Jubiliejinė stovykla, kuriai turėsime ir mes pasiruošti.

e-Skyrius: Daugelis mūsų narių gyvena tolimose vietovėse ir nepriklausomai skyriams. Numatom įsteigti e-skyrių, kuriame galėtų dalyvauti tokie nariai interneto paslaugomis. Nauja idėja, kurią reikia geriau apgalvoti ir kuo skubiau įveikti.

Nario mokesčio rinkimo projektas: Tyrinėsim ar efektingiau Centro valdybai rinkti nario mokesčių negu skyriams.

ASS narių kartoteka: Turime gerą pradžią mūsų narių

kartotekos, kurią norime tobulinti ir tikslinti.

Visi puikiai suprantam, kad tai plataus masto užsimojimai, ir gal nebus visi įgyvendinti. Tačiau jaučiame, kad svarbu išryškinti kur mūsų problemos ir su jomis atvirai ir drąsiai tvarkytis. Ko neįveiksime šioje kadencijoje, sieksime perleisti ateinančiai su pagrindu ir su įdėto darbo dvasia. Be abejo, atsiras ir naujų uždavinių, apie kuriuos šiandien neturime net supratimo. Taigi mūsų ryškiausias uždavinys: priimti tai kas mums duota ir atiduoti tiek, kiek mūsų jėgos leidžia.

1999 metų Akivaizdinio suvažiavimo metu buvo išreikšta tokia mintis, kuri lieka aktuali visiems:

SKAUTYBĖS UGNIS VILNIUJE

Prieš 82-ėjus metus Vilniuje įžiebta lietuviškoji skautybės ugnis, daug kartų gesinta ir silpusi, vėl smarkiau įsiplieskė. Sausio 18 dieną buvo atidarytas Lietuvos skautijos Vilniaus skautų centras. Iki atidarymo visi dirbo, plūso, padėjo vienas kitam, kas kaip galėjo. Sesės plėvė grindis, langus, sienas. Broliai — dažė, kalė, surinkinėjo baldus, tadai darbas neprailgo, nes jį lėdėjo gera nuotaika ir dainos. Atidarymo proga buvo surengta iškilminga Vilniaus skautų eiseną nuo Gedimino kalno iki Vilniaus skautų centro, kuris iškilmingai Vilniaus skautų įsikūrė A. Smetonos gatvėje. Skambant skautiškoms dainoms ir šūkiams, plazdant vilavoms ir fakelių liepsnoms, eiseną, kurioje dalyvavo per pusantro šimto skautų, susirinko prie centro durų. Į atidarymo ceremoniją atvyko prezidento patarėjas jaunimo reikalams R. Gaška, kuris prezidento vardu pasveikino Vilniaus skautus. Skautus sveikino Seimo narys J. Oleka, Vydūno fondo atstovas E. Kulikauskas bei Lietuvos skautijos Tarybos pirmininkė E. Vaidelienė. Atidengus centro iškabą centro patalpas pašventino Vilniaus skautų dvasios vadovas kun. A. Gudaitis, SJ. Svečiai sugutė vidun apžiūrėjo patalpas, pabendraavo prie arbatos puodelio su Vilniaus skautų vadovais. Atidarymo vakaro metu buvo pristatyta

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso nuotžiura. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

Pasisemkite iš Sąjungos tai kas Jums naudinga, bet atiduokite Sąjungai tai kas Sąjungai reikalinga.

Su geriausiais skautiškais linkėjimais,
Ad meliore!

Fil. Rimantas Griškėlis
Akademinio Skautų sąjungos vadovės pirmininkas
5758 S. Garfield Ave.
Hinsdale, IL 60521
USA

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 596-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaipbarmė lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2800

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5270
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-5238

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

Dr. Hlmas Novickis
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manualinė fizioterapija, akupunktūra,
galvos skausmų (ir migrenos),
sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL
60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais
sustarus. Kalbame lietuviškai.

siems, kas prisidėjo prie jo įsikūrimo tiek aukomis, tiek darbu, ir taria didelį skautišką acio.

Sesės Ieva ir Vytautė
Maloniai kviečiame apsilankyti Vilniaus skautų centre.
Adr.: A. Smetonos g. 8-1
Tel.: (8-22) 61-12-52.

Iš „Lietuvos Skautijos žinio“ Nr. 6

Las Vegas, NE

Lapkričio 2-4 d. — Akademinio Skautų sąjungos visuotinis suvažiavimas ir bendra metinė šventė „Luxor“ viešbutyje, Las Vegas, NE.

ASS Los Angeles skyriaus nariai 2000 metais surengtą Vydūno fondo premiją laimėjusios solistės Aušros Liutkutės koncertą. Iš k.: Vincas Giedraitis, Tara Barauskaitė, ASS skyriaus pirmininkės Vilija Žemaitaitė ir Teresė Giedraitė, Korp! Vytis pirm. Auris Jarašunas, Andrius Giedraitė ir Rima Mulokaite.

LSS Tarybos akivaizdinio suvažiavimo, 2001 m. balandžio 21-22 d. vykusio PLC Lemonte, globėjos — „Sietuvos“ skautininkė ir vyr skautų draugovės sesės. Iš k.: Aurelija Kriacionienė, Valė Klikenė, Žibutė Župšniene, Stasė Korres, Leonida Kazėnienė ir draugininkė Irena Kirkuvienė. Jas fotografavo dr. kės pavaduotoja Birutė Vindašienė.

VILNIAUS TRIBUNOLO NUOSPRENDIS

Pasaulio visuomenė bunda, ji nepamiršo skausmo, ji reikalauja istorinio teisingumo ir nori apsaugoti žmonijos ateitį, atskleidžiant tiesą ir atkurdamas teisingumą dėl pasaulio ištikusios tragedijos. Lietuvoje 2000 m. birželio 12-14 dienomis pirmą kartą Europoje įvykęs Tarptautinis kongresas „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ sulaukė 24 pasaulio šalių visuomenės atstovų, kurie įsteigė Tarptautinį Vilniaus visuomeninį Tribunalą. Perskaityti 53 pranešimai, kaltinantys komunizmo doktriną ir politiką, komunistines partijas, jų sukurtus režimus, padariusius žiauriausius nusikaltimus. Kongresas pasvedė Tribunalui teisinių, politinių ir socialinių pozicijų įvertinti komunizmo ideologiją, nusikalstamas komunistų sukurtų režimų veikas.

Genocidas — tai masinis žmonių žudymas, sunkiausias, brutaliausias nusikaltimas žmonijai, galiausiai — istorinė daugelio pasaulio žmonių ir tautų tragedija. Genocidas žinomas jau VIII-VII a. prieš Kristų. Tai asirų žudymas, Trojos, Kartaginos sunaikinimai, Čingischano, Tamerlano antplūdiai, 200 metų kryžiuotų žygiai į Lietuvą, 1915 m. turkų įvykdytos armėnų masinės žudynės ir didžiausią masą pasiekę raudonasis komunistinis ir rudasis nacistų vykdytas žudų bei kitų tautų genocidas. Tačiau savo mastais ir žiaurumu komunistinių režimų nusikaltimai žmoniškumui gerokai pralenkė fašistų nusikaltimus žmoniškumui (genocidas) naikinant lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, baltarusių, moldavų, albanų, kazachų, kinų, vietnamiečių, kambodžiečių ir kitas tautas. Sunaikinta apie šimtas milijonų žmonių.

Sunku suvokti, kad civilizuoto pasaulio lopšyje — Europoje — XX amžiuje tautos patirs genocidą ir ypač nukentės Lietuva, o šio amžiaus pabaigoje — Cetėnija. Dar sunkiau perprasti sąžinę didžiųjų valstybių vadovų, kurie nutylėjo komunistinių režimų vykdytų masinių žmonių žudynių reiškinį ir dar dabar, galima teigti, tebetylima, lyg nieko nebūtų įvykę. Norisi paklausti, ką darytų pasaulio politinio ir ekonominio potencialo galūnės, jei būtų nužudyta trečdalis jų tautos gyventojų. Juk ar maža cetėnų, estų, lietuvių tauta, ar didelė tauta masiškai naikinama, bet patiriamas toks pats skausmas. Tik visuomenė atskleidė šią juodąją žmonijos istorijos dėmę, bet ne

didžiosios valstybės ar jų vadovai. Todėl rezonansas dar nedidelis — nuteistų už komunistinių režimų masines žudynes dar nėra, nors kai kurie nusikaltėliai tebėra gyvi, kaip gyva ir komunizmo doktrina bei jų politika, tebėra gyvi ir komunistiniai režimai. Tai neleistina. Pagaliau dabartinė pasaulio visuomenė yra atsakinga už ateities kartas, jos mums neatleis už tai, kodėl mes, buvę tų brutaliausių pasaulio žudynių akivaizdūs liudytojai, nieko nedarėme, kad apsaugotume žmonijos ateitį ir nepalikome tiesos ir teisingumo nuosprendžio apie ją ištikusią tragediją.

Niurnbergo procesas prieš visą pasaulį demaskavo — išviesino fašizmo nusikalstamą esmę, nuteisė fašistinių nusikaltimų vadeivas, kiti teismai nuteisė žemesnio rango nusikaltėlius. Jiems pasaulio visuomenė dėkinga. Komunizmo doktrina ir politika, jų pagimdytų komunistinių režimų nusikaltimai, tarptautiniai nusikaltėliai palikti ramybėje. Ar ne nusikalstamas nerūpestingumas tų, kurie privalo pasirūpinti, kad pasaulio visuomenė sužinotų tikrąją komunizmo doktrinos esmę, kad ji būtų amžiams pasmerkta?

Nacių nusikaltėlis Hansas Frankas, buvęs užgrobtos Lenkijos generalgubernatoriaus, vykdęs lenkų tautos pavergimą ir naikinimą, Niurnbergo nuosprendžiu pakartas, proceso metu pareiškė, kad „...praėjus tūkstantmečiams, bet šis Vokietijos kaltė nebus nuplauta“. Vadinasi, jis suvokė, kas buvo padaryta. Kur komunistinių režimų nusikaltėlių atgailos žodis?

Didžiosios Britanijos vyriausiasis kaltintojas Chartisti Soukrsas Niurnbergo procese kaltinamojoje kalboje samprotaavo, kad visuomenė priima kaip sensaciją, jei nusikaltėlis, nesuvaldęs savo aistrų ar dėl kitų priežasčių netekęs sąvartovos, įvykdo žmogžudystę, ir mes nenurimstame tol, kol nusikaltėlis nubaudžiamas ir atkuriamas teisingumas. Ar turime padaryti mažiau, kada įvykdyta ne viena, o 12 milijonų žmogžudystių, klausia Chartisti Soukrsas, o dabartinė pasaulio visuomenė ir valstybių vadovai ko turi griebtis, kai padaryta apie šimtas milijonų žmogžudysčių? Ar ir toliau valstybės vadovaujantys protai turi droviai tylėti?

Tribunolo procese birželio 12-14 ir rugsėjo 4-8 dienomis iš 15 šalių visuomeniniai kaltintojai pateikė dokumentinę medžiagą, įvairaus pobūdžio

Ohio valstijos Žemės ūkio departamento delegacija Lietuvos Respublikos prezidentūroje. Iš kairės: Ohio valstijos Žemės ūkio departamento direktorius Fred Dailey, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Ohio State universiteto Žemės ūkio fakulteto dekanas dr. David Hansen, LR garbės konsule Cleveland, OH, Ingrida Bublione, Ohio State universiteto Tyrimo centro direktorius prof. L. Nault ir jo žmona Loreta. Džozos Barysaitės nuotr.

leidinius, kasetes, fotonuotraukas. Dokumentinė medžiaga, nukentėjusių liudytojų apklausa patvirtino, kad komunizmo doktrina ir politika yra nusikalstama, nes šios ideologijos pagrindu susiformavusios partijos sukūrė komunistinius režimus, kurių teoriniai pagrindai paremti proletariato diktatūra ir klasių kova, praktiškai teigė, kad prievarta ir smurtas yra pagrindinis visuomenės raidos veiksnys. Taip ši proletariato diktatūros ir klasių kovos teorija neišvengiamai baigėsi masinio gyventojų genocido praktika. Jos įrankiu buvo ir dabar pasaulyje tebėra proletariato diktatūros valstybės, kurių tikslas — šaltai, blaiviai ir iš anksto apgalvotai naikinti tautas, rases, institucijas, laisvę ir tradicijas, kad būtų nutrauktas laisvų ir senų valstybių egzistavimas, o su dešimtimis milijonų žmonių pasielgtas taip neįtikimai žiauriai, kad vaizduotė ir protas nepajėgus suvokti tų siaubingų nusikaltimų veiksmų žiaurumo, kuriuos patyrė pasaulio žmonija. Žmonės buvo marinuoti badu, juos mušė, šaudė, luošino, gyvius kalant į galvas, akis vinis, veriant vielas, pjaustant juos gabalais, lupant nuo galvos odą, ištremiant ir neišgyvenamas amžino įšalo vietas. Šitokių veiksmų vykdė komunistinių režimų komunistinių partijų įvairaus rango vadeivos, jų sudarytų vyriausybės vadeivos, jų sukurti represiniai organai ir jų nariai. Išpažindami nusikalstamą komunizmo doktriną ir politiką, įgyvendindami ją praktikoje ir siekdami pasaulinio proletariato diktatūros valstybės, jų eksportuodami, užgrobdami kitas šalis ar jas paversdami priklausomomis ir vykdydami genocidą šių režimų vadeivos tapo tarptautiniais nusikaltėliais, jų vadovaujamoms valstybės

nuolatos buvo pavojingos kaimynėms. Taip buvo sukurta grėsmė pasaulio šalims, todėl šiuos tarptautinius nusikaltėlius turėtų teisti tarptautiniai teismai. Komunizmo ideologijos ir politikos pagrindu susikursios komunistų partijos ir komunistinių režimų valstybės savo praktiškais veiksmais įrodė, kad komunizmo doktrina ir politika yra nusikalstamos, o komunistinių režimų komunistų partijos, praktiškai įgyvendindamos komunizmo ideologiją ir politiką, paties tapo nusikalstamomis, o tiesiogiai dalyvaudamos padarant nusikaltimus taikai, karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui (genocidą), jos tapo ir represinėmis.

Pagrindinis Tribunolo tikslas, mano įsitikinimu, buvo atkreipti pasaulio visuomenės ir ypač didžiųjų valstybių dėmesį į vykusį ir pasaulyje tebevykstantį žmonių naikinimo reiškinį, pradėti aktyvinti visuomenę, valstybių vadovus ir valstybines institucijas, nepalikti neišaiškintų masinių žudynių, kurios buvo padarytos, bet nulytos, o kaltininkai neieškomi, nenubausti ir net neminimi. Būtina nustatyti, nubausti ir įvardyti, kas su naikino didelę pasaulio žmonių bendrijos dalį, kas ją naikina dabar, kur glūdi šio reiškinio priežastys ir židiniai, kaip juos pašalinti. Visuomeninio Tribunolo nuosprendis, o išvados negali prilygti valstybinio teismo išvadų tikslumui, nes visuomeninis Tribunalas neturi galimybių patikrinti gautos medžiagos.

Nuosprendžius už komunistinių režimų padarytas masines žmonių žudynes gali ir privalo priimti tik valstybinių lygmeniu sukurti tarptautiniai ir pavieniai valstybių teismai, o duomenis jiems turi surinkti ir patikrinti valstybės institucijos. Tenka apgailestinti.

tauti, kad tai nepadaryta ir dar nedaroma. Toks delsimas, kaip parodė šio Tribunolo procesas, pokomunistinėse šalyse dar tebeplaiko žmonių susipriešinimą, o vidinė nesantika kenkia daugelio tautų pažangos raidai ir visuomenės darnai. Tai akivaizdžiai matome politinių partijų kovose bei visuomeniniame gyvenime. Tribunolo procese pasitvirtino, kad komunistinių režimų nusikaltimai yra skausminga žmonijos žaizda, kad šia problema yra susirūpinę ne tik pokomunistiniai, bet ir kitų šalių piliečiai. Todėl būtina Tarptautinį visuomeninį tribunalą padaryti nuolat veikiančiu organu, kurio veikla nuolatos skatintų pasaulio visuomenę ir valstybes greičiau išspręsti nusinešiusios apie šimtą milijonų žmonių tragedijos problemą.

Tarptautinio Vilniaus visuomeninio tribunolo nuosprendžio išplatindamas pasaulio visuomeninėms organizacijoms, valstybių parlamentams, atitinkamiems Jungtinių Tautų Organizacijos komitetams, jo surinktos komunizmo doktrina ir komunistinių režimų, komunistinės partijos kaltinantis medžiagos perdavimai tarptautiniam baudžiamajam teismui pasitarimus siekiant įvykdyti istorinį teisingumą.

Vytautas Zabiela
Tarptautinio Vilniaus visuomeninio tribunolo pirmininkas, advokatas

* Gegužės 10 d. Kaune prasidėjo Lietuvos vyrų šachmatų čempionatas. Pagrindinėse oficialiose varžybose, kurios truks iki gegužės 18 d., dalyvaus 14 šachmatininkų. Varžybose atsiskleidžia dalyvaujančių tarptautinė didmeistrai iš Šiaulių Viktorija Čimilytė, laikanti abiturų egzaminus. (R. Elta)

DRAUGAS, 2001 m. gegužės 16 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Lai gyvuoja mūsų poezija ir jos kūrėjai!

Dar, rodos, nelabai seniai lietuviškoji tautos dalis, priversta gyventi toli nuo savo gimtosios žemės, buvo labai turtinga. Ne „rezidencijomis“ ir daiktai, kuriuos — pagal Sv. Raštą — „ir rūdys graužia, ir vagys pagrobia, ir kandydys sukapoja, ir laiko slinkties naikina“, bet lietuviško žodžio kūrybinga galia ir to žodžio kūrėjais.

Kai prisimename, kiek po Antrojo pasaulinio karo į šią Atlanto pusę suplaukė rašytojų, poetų ir kitų to dailiojo lietuviško žodžio puoselėtojų, kaip jie dosniai dalijosi savo sielos atšvaitais su visuomene, o visuomenė — savo ruožtu — kaip mieliai lankėsi literatūros vakaruose, klausėsi radijo programų (pvz., „Margučio“ laidose skambancio „Pelkių žiburėlio“) ir džiugiai sutikdavo kiekvieną naują knygą, į kurią, dar tebekekvėdavo spaustuvės dažais, autografa įrašydavo autorius ar autorę...

Okupuotoje tėvynėje mūsų dailiojo žodžio kūrėjai buvo vertiami kurti pagal partijos nuostatas, o drąsiausieji, nenulenkę galvos, neparklupę bent ant vieno kelio, negalėjo tikėtis, kad jų knyga bus išspausdinta, kad kūryba apskritai pasirodys skaitytojams. Nepaisant talento ir ryžto, tie „neklauzados“ būdavo nustumti į užmaršties sąvartynus. Ar galime mes šandien (ar galėjome ir anuomet) įsivaizduoti, koks tai skausmas kūrėjui, kuris negali į dienos šviesą išvesti savo sielos kūdikio, pasidabinus kūrybos džiaugsmu su sava tauta, galbūt su visu pasauliu?

Kai žvelgiame į šią kraštinę išleistą poezijos, prozos antologiją, egzodo rašytojus apjungiantį literatūros tomą, įvairius literatūros metraščius ar kitus leidinius, matome, ką mes savo tarpe dar ne taip seniai turėjome, ir ką jau esame praradę. Deja, gyvenimo sąlygos nebuvo palankios išsiugdyti naujų poetų, rašytojų, tad vos vienas kitas vardas šandien žinomas iš jaunųjų kartų atstovų.

O gal tai ne sąlygos, bet mūsų pačių kaltė — lietuviškosios visuomenės neapdairumas, daugiau dėmesio kreipiant į „daiktus kasdieninius“ (kaip rašyt. A. Baronas kažkada eilavo), ne į dvasines vertybes? Dėl to užsienio lietuvių visuomenė šandien yra galbūt turtingesnė tais „daiktais“, bet skurdesnė dvasia.

ties valstybė rūpi — LDK, o rūpi visa epocha visoje Lietuvos istorijos perspektyvoje. Man ne tik rūpi, kaip iš tikrųjų buvo, o rūpi, kodėl vėliau ar kitaip galvojama apie praeitį.

— Gal galite pateikti konkretų pavyzdį?

— Man, pavyzdžiui, rūpi, kodėl žmonės aktualu vienas su kitais, o ne kitas? Kodėl vieni žmonės iš tų pačių faktų daro vienas išvadas, o kiti — kitas? Pavyzdžiui, ir tą patį Koložą žiūrėdami, lietuviui sako, kad Gardinas yra lietuvių miestas, o baltarusiai sako, kad šimtu procentų tai — baltarusių miestas. Man rūpi tokie klausimai. Kodėl tie patys faktai ar tų faktų kombinacijos kažkokiu būdu leidžia labai skirtingai interpretuoti Lietuvos istoriją? Jeigu aš teisingai savo versiją, aš siekiu pavyzdį, kuo platesnė istorijos perspektyva. Toks yra mano metodas. Aš nesiekiu pasakyti, kad kaip A. Bumlauskas sa-

bet tai nereiškia, kad to dvasinio peno nepasigendama, kad „daiktai“ visus patenkina. Tiesa, prie visko galima priprasti, tad nemaža dalis mūsų tautiečių, atrodo, priprato ir prie dvasinės stagnacijos: darbas, savi reikalai, gal dar televizija... Jeigu ir iškelia koją iš namų, jeigu ir teikiasi dalyvauti kuriame renginyje, tai reikalauja, kad tas renginys būtų „kitoniskas“ (kiekvienas turi ir nuosavą „kitoniskumo“ sąvoką).

O vis tik yra pakankamai trokštančių tikrųjų vertybių, ypač kūrybinio lietuviško žodžio apraiškų, kai atsiranda proga bendrauti su kūrėjais, tam tikra prasme tarytum dalyvauti kūrybiniame procese. Anksčiau tas spragas užkaišiodavo įvairūs literatūros vakarai, kuriems nestokojo nei ruošėjų, nei publikacijų spaustuvės dažais, autografa įrašydavo autorius ar autorę...

Daug malonumo suteikdavo ir poezijos dienos, ruošiamos kiekvieną pavasarį Čikagoje. Jų rengėjų būta daug, kaip ir programos dalyvių. Tai būdavo tikra dvasinės puotos šventė. Kol ir ji pasibaigė... Tad tikrai sveikintinas reiškinys, kad LB Kultūros taryba, pirmininkaujanti Marijai Remienei, prieš ketverius metus ryžosi poezijos dienas atgaivinti. Šiemet Čikagoje (jau vyko Detroito) poezijos dienu programa bus gegužės 19, o Lemont — 20 d.

Bet svarbiausia — šiemet ta poezijos dienu šventė bus ypač šventiška, nes Kultūros taryba pavyko pasikviesti iš Lietuvos du ypač žinomas ir talentingas poetas: Nijolę Milauskaitę ir Vytautą Bložę. Ar gali būti geresnė proga Čikagos bei aplinkinių lietuviams, kaip literatūros vakare pasiklausyti šių dviejų poetų kūrybos, pabendrauti su jais po programas? Kas tik laiko save inteligentu, kieno siela dar neapkerpėjusi kasdienybės augliais, turėtų šį savaitgalį skubėti į Jaunimo ar Pasaulio lietuvių centrą! Lai gyvuoja poezija!

ko, taip ir yra. A. Bumlauskas turi tikslai labai korektiškai pristatyti įvairiausias galimybes mąstyti apie tą istoriją. Žodžiu, daug šaltinių, rašytinių ir ikonografinių, turi padėti žmogui atsirinkti, kad jis pats bandytų suvokti, kur yra senosios Lietuvos istorijos atraminiai taškai, duomenys, iš kurių mes sprendžiam apie tą praeitį.

— LDK paveldą šandien daug kas savinasi: ir Lenkija, ir Baltarusija, ir Ukraina. Be to, Lenkijos istoriografijoje seniai tapo tradicija pasiminti tai, kas kita kartą jau ir nepriklausė. Antra vertus, Lenkijos istorikai jau spėjo anksčiau daugelį LDK valstybės momentų interpretuoti sau naudingai linkme. Ir dabar jūs tarsi bandote pasidalyti turtą atimti iš kitų? Ar yra tokia problema — bent jau polemizuoti su jais?

— Polemizuoti — taip. Bus daugiau

DABARTIS KELIA KLAUSIMUS ISTORIJAI(1)

Nr.3

Matyt, buvo žinoma, kad kažkur yra Lietuva. O Lietuva gali būti sužinota tada, kai ji turi karkasą organizacijai. Kad tai yra ne šiaip miškai ir džunglės, o kad yra kažkokia bendruomenė, kuri yra kažkokiu būdu valdoma ir pas kurią gali nuvykti, turint tikslą apkrėktyti. Vadinasi, Lietuva yra kažkuo tapusi, kad į ją atvyksta misija. Vadinasi, tai neatsitiktinis dalykas. Galbūt atsirastų šaltinių, sakykime, pas rusus, nes lenkai dar XIII a. painioja prūsus su lietuviais. Iš lenkų šaltinių labai tikėtina, kad Lietuva galėtų būti anksčiau paminėta. Iš rusų galbūt, nes Lietuva tiesiogiai ribojosi su rusais, o su lenkais nesiribojė, nes įtvingiai ir prasi buvo

tarp lietuvių ir lenkų mozarų. Tiesioginių kontaktų lietuviams su lenkais neturėjo. Bet vargu ar būtų įmanoma ypač paankstinti tą datą.

— Ar reikia tikrinti mitus? Gal jie realūs?

— Gali būti. Tiksliai įtarimą kelia, kad šitie mitai surašyti tada, kai lietuviams prireikė patvirtinti kildinti iš romėnų. Čia yra didžiulis metodinis ginčas, kiek tradicijos atsispindi legendose, kurios po to užrašomos po kelių šimtų metų? Dalis istorikų, taip pat ir prof. E. Gudavičius, yra skeptiškas šios tradicijos ir legendinių šaltinių atžvilgiu. Jis laiko, kad tai yra vėlyva — XV-XVI a. kūryba. Kai kas įtvelgia, kad ten galėtų būti tam tikros mitų užuomazgos. Šiuo atveju, pavyzdžiui, ir prof. E. Guda-

vičius pradeda manyti, kad buvo kuriamas lietuvių epas ir jis to lietuvių epo užuomazgas mato lietuvių metraščiuose užrašytuose keliuose siužetuose — Algirdo žygiuose ir Maskvą ir Birutės ir Kęstučio vėlybų siužete. Nors jie užrašyti tarsi po 100 metų, bet tuos pasakojimus atitinka kiti šaltiniai, kuriuose yra Šven-taragio mitas. Vadinasi, Šven-taragis kaip toks jau galėjo būti kaip epas, legenda, tai nėra sukurta XVI a. pradžioje. Svarbu, kad su Greimu, Norbertu Veliumi, kuris padarė didžiulę pradžią, susiformavo šiuolaikinės mitologijos mokslas. Bet jam irgi nėra tie svarbi legendinė lietuvių praeitis. Svarbu, kad per lietuvių mitologiją mes galime išeiti į tam tikras indoeuropistikos problemas. Čia yra svarbiau.

A. Bumlausko metodas

— Kodėl Lietuvos Didžioji Kunigaikštija, o ne Lietu-

vos Didžioji Kunigaikštystė, kaip buvome įpratę šią valstybę vadinti?

— Tai prof. E. Gudavičiaus išmislas. Bet jis gana tvirtai grindžia, ir dėl to reikia klausyt. Priesagos -ystė ir -ija lietuvių kalboje labai aiškiai skiriamos: -ystė vartojama, kada turimas galvoje abstraktus reiškinys, o -ija, kada jis materizuojamas. Imkim patarbiausius žodžius: draugystė ir draugija. Draugystė — abstrakcija, kurios nepačiu-pinėsi, o draugija — tai draugyste surištų žmonių draugija. Tai yra institucija, kuri turi savo įstatus. Prof. E. Gudavičius ir mano, kaip yra vyskupystė ir vyskupija, taip yra ir kunigaikštystė ir kunigaikštija. Kunigaikštystė šiuo atveju išreiškia valdoviškumą — abstraktų principą, kuris reikiškiai kunigaikštijoje. Prof. E. Gudavičius geriau paaiškintų, bet jis griežtai logiškai bando vartoti sąvokas.

— Lietuvos Didžioji Kuni-

gaikštija Lietuvos istorijoje užima svarbiausią dalį. Kodėl prireikė specialios istorijos šiai didvalstybei? Kodėl emėtės šio darbo ir i kokių klausimus norėjote atsakyti?

— Reikėtų pakoreguoti klausimą. Aš nerašau LDK istorijos. Faktiškai, nuo pat 1009-ųjų metų — Lietuvos vardo paminėjimo iki pat 1795 metų formaliai — tai yra LDK istorija. Bet man rūpi Lietuvos istorijos tritomis, ir aš ji skaidau į tris stambius sandus: „Senoji Lietuvos istorija“, „Naujoji Lietuvos istorija“ ir „Lietuvos priešistorija“. Šiuo metu aš pabaigęs rašyti „Senosios Lietuvos istorijos“ tekstą. Ji ir apima laikotarpį nuo 1009-ųjų, kuriuos galima laikyti Lietuvos istorijos pradžia, nes apie ją jau rašytiniai šaltiniai yra, iki senosios Lietuvos valstybės — LDK pabaigos. Toliau turėtų būti modernioji arba „Naujoji Lietuvos istorija“. Šiuo požiūriu man ne

IŠEIVIŠKOS SPAUDOS PIONIERIUS AUSTRALIJOJE

REMIGIJUS MISTIŪNAS

Seniai pagarsėjęs posakis skelbia, kad kaip bet kur pasaulio rasi žvėrį, taip kartu ir lietuvi. Ko gero, iš dalies būtų galima pridėti, kad kur lietuvis nublokštų lietuvi, ten atsiranda ir lietuviška spauda. Jei tai būtų teorema, tai jos įrodymu galėtų būti ir, pavyzdžiui, Australija, kur veikia po pirmųjų buvusių DP atkeltiavio atstovų ir lietuviški laikraščiai. Šalia jų neilgai gyvavo ir mėnesinis žurnalas „Užuovėja“.

Jis pasirodė Bathurst — Rytų Australijos mieste prie Mėlynųjų kalnų, kur susirinko nemažas lietuvių būrys, 1949 m. pradžioje. Matyt, didžiausiu „kaltininku“ buvo iš JAV atvykę kunigas J. Tamulis, kuris čia įsteigė Šv. Kazimiero draugiją. Tarp numatytų jos tikslų buvo ir spauda, tačiau nenorėta konkuruoti su tuo metu jau Australijoje leista laikraščiais „Mūsų pastogė“ ir „Australijos lietuvi“. Dėl to buvo pasirinkta žurnalo forma ir ketinta gilinti tautinę-religinę skaitytojų ideologiją, pateikti jiems gilesnių straipsnių iš meno, mokslų, aršinių, duoti originalios bei vertingos grožinės literatūros, sudaryti galimybę jau žinomoms ir pradėjusioms rašytiems pasireikšti su savo kūryba. Tiesa, pastarųjų tarp Australijos lietuvių atsirado nedaug, tad gelbėtis, skelbiant tiek klasikų (Vaigando, E. Oskelio, O. Vaisio ir kitų), tiek išėivijoje gyvenusių autorių (K. Bradono, J. Krūmino, H. Nagio bei kitų) kūrybą. Taip pat žurnale galima rasti vertinių ir pačių lietuvių autorių straipsnių apie to meto politinę situaciją bei kultūrą, kuri laiką buvo specialus skyrius „Menas, mokslas ir kultūra“, taip pat apžvalginiai „Šiuo metu“, „Mes Australijoje“ ir kitos. Stengtas kiek galima turiningiau išnaudoti anglišką žurnalo dalį, kuri buvo įvesta pakeliant australų valdžios reikalavimus emigrantų spaudai — jame spausdinti lietuvių rašytojų kūrybos vertimai, straipsniai apie Lietuvą.

Žurnalo gaunami skaitytojų laišukai parodė, kad daugelis pritarė jo pasirinktai paskirčiai, tačiau pageidavo, kad turėtų daugiau gerų bendradarbių ir būtų iliustruotas. Deja, kokie būtų geri norai, juos reikėjo paremti pinigais, o draugija finansinė nelabai tegalėjo pasigirti ir žurnalo teigiamą spausdinimo rotatoriūmą, tik viršeliai būdavo spaustuviniai (poros numerio dėl spausdintų streiko irgi teko spausdinti rotatoriūmą) ir, matyt, žurnalo talpintus vietinių prekybinių reklamų dėka. Be to, pradžioje turėta rūpestio ir dėl redagavimo — skelbta, kad redagavo redakcinė kolegija, tačiau tuo pat metu pirmuosiuose numeriuose nurodyta, kad, kol neturi pastovios gyvenamos vietos, negali sudaryti nuolatines kolegijas. Matyt, pradžioje viskas buvo kun. J. Tamulio rankose, o, jam veikiant persikėlus į Sidnėjį, žurnalo spaudai kurį laiką rengė vienas aktyviausių jo autorių — kunigas P. Butkus, ir pagaliau sudaryta redakcinė kolegija. Tačiau J. Tamulis, kuris Sidnėje suorganizavo parapiją ir gavo patalpą Lietuvių katalikų centrui, neužmiršo žurnalo — 1949-ųjų rudens numerį jį perkėlė į Sidnėjį.

Persikraustymas į Sidnėjį baigėsi su nekilniamais. Neišvengė jų ir „Užuovėja“ —

susikūlodė jos leidimo reikalai ir naujoje vietoje pirmąjį — lapkričio numerį teko leisti dvigubą. Be to, faktiškai jis pasirodė tik gruodį. Tačiau tuo nemalonumai nesibaigė — tą patį mėnesį pasitraukė faktiniai „Užuovėjos“ redaktoriai — Julius Veteikis ir Petras Pilka, pasikeitė ir redakcinės kolegijos sudėtis. Viešai buvo skelbta, kad keli jo nariai pasitraukė, susidėjus nepalankioms darbo ir gyvenimo aplinkybėms, bet, regis, tikra priežastimi buvo jų ir draugijos vadovybės nesutarimai.

Tokie pokyčiai nepraejo be pėdsakų — pirmasis 1950-ųjų žurnalo numeris pasirodė pavėluotai. Tiesa, kiti jau ėjo reguliariai, ir nors toliau skelbta, kad „Užuovėja“ talkins Australijos lietuviškiems laikraščiams kultūros baruos, daugiau remdama ne laikraštine informacija, o aktualiu gyvenimo klausimų gvildinimu krikščioniškos minties kultūrinio žurnalo pavidalu, tuo norėdama pasitarnauti bent iš dalies tai skaitančios visuomenės grupei, kuri nepasitotinai vien kasdienybę, vis tik 1950 m. vasarį sudarytai naujai redakcinėi kolegijai ir redaktoriūmui tapusiam Vincui Anskoniui sekėsi prastai nei ankstesnei. Net ir paviršutiniškai pažūrėjus, matyti, kad, lyginant su 1949-aisiais, 1950 m. žurnalo turinys sumenko, sumažėjo bendradarbių ratas.

Prasidėjo ir finansiniai nekilniamumai — sumažėjo reklamos ir rėmėjai, tad, regis, visos viltys dėtos ir pralaimėtos, tačiau, kaip ir daugelį naujai susikūrusių leidinių, ir „Užuovėja“ su ja sekėsi gan prastai. Tai liudija veik kiekvienam žurnalo numeryje atsiradę raginiai atsiskaityti su prenumeratoriais. Jei pirmąsiais metais leidėjai dar prisidurdavo iš prekybos tautodailės gaminių, juostomis, medžio drožiniais, tai antrais metais iš tarpininkavimo, prenumeruojant kitose valstybėse leistus lietuvių periodinius leidinius (pirmiausia — žurnalą „Aidus“). Be to, 1950 m. žurnalo leidus Šv. Kazimiero draugija pakeitė pavadinimą į Australijos Lietuvių katalikų draugiją, savo pagrindiniais uždaviniais laikė naujų narių paiešką ir „Užuovėjos“ leidybą, pirmiausia — lėšų telkimą, ir, prastai sekančiais su prenumeratoriais bei platintojais veluojant atsiskaityti, imta ruošti renginius, kurių pelnas eidavo žurnalo leidimui. Pirmiausia dar 1949-ųjų pabaigoje buvo surengtas kalėdinis vakaras, 1950 m. antroje pusėje — trys šokių vakarai.

Deja, tai negelbėjo. Maža to, 1950 m. vasarį iš redaktoriaus pareigų pasitraukė V. Kazokas, vietoj jo draugija pakvietė Miką Apinį, tačiau šis paliko žurnalą, suredaguodamas porą numerių, nes „Užuovėjos“ ištekliai neleido patenkinti jo prašymo pakelti algą. Užsūt jo, be atlyginimo pareigų ėmėsi kun. P. Butkus, tačiau taspejo parengti ir išleisti du numerius, nes 1950 m. pabaigoje bendrame Australijos lietuvių katalikų draugijos valdybos ir laikraščio „Mūsų pastogė“ leidėjų posėdyje buvo nuspręsta sujungti abu leidinius ir steigtyje laikraštį skelbti draugijos informacijai, nes jos ir „Mūsų pastogė“ tikslai nesiskyrė. Todėl „Užuovėjos“ skaitytojai ir rėmėjai buvo prašomi nuo 1951 m. prenumeruoti laikraštį, ir

Nuo horizonto iki horizonto pieinių pūkalų skelbia pavasario pabaigą... Nuotr. Eltnos

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ MUZIKA IR DAINOS PER LIETUVOS RADIJĄ

EDVARDAS ŠULAITIS

Jau 8 metai per Lietuvos radijo II programą skamba 30 minučių trukmės valandėlės, kurios yra pavadintos „Tautiečių balsai“. Apie jas mažai kas užsienyje yra girdėję, todėl kreipėmės į šios laidos vedėją muzikologą, kultūros darbuotoją Vaclovą Juodpūį, prašant daugiau informacijos apie šią užsienio lietuvių muziką liečiančią laidą. Atsiųsta informacija, o taip pat ir gautu 2000-ųjų metų „Tautiečių balsų“ turiniu čia supažindiname mūsų skaitytojus.

Akstinas „Tautiečių balsų“ laidos atsiradimo buvęs Lietuvos radijo ir televizijos pastatų užgrobinas 1991 metų sausio 13 dieną. Norėdami, kad Lietuvos radijas transliuotų savo laidas, mes „tempėme“ ir programas viską, ką turėjome ir dalinomės su klausytojais. Aš tuo metu jau turėjau keletą lietuvių išėivių plokštelių (tarp jų buvo L. Stepaitytės įdainavimų plokštelė, V. Jo-

taip žurnalas baigė savo dienas. Tačiau tai dar ne visų nuopelnai išėiviškos spaudos istorijai. Ne ką mažesnę reikšmę turi ir tas faktas, kad jie tapo pirmųjų lietuviškų knygų Australijoje leidėjais.

Visų pirma, 1949 m. dar Bathurst „Užuovėja“ išleido iliustruotą 26 psl., rotatoriūmą spausdinant Nan Fallerton knyga vaikams ir jaunimui „Diena Australijos šile“. Tokia knyga buvo parinkta specialiai — viena, kad vaikai galėtų pažinti vietinę gamtą, o kita — kad neužmirštų gimtosios kalbos. Veik tuo pat metu buvo išleisti ir du kalendoriai, kurie, deja, tezinomi iš pamiršimo spaudoje. Pirmiausia, matyt, kaip Šv. Kazimiero draugijos leidinys, pasirodė 1949 metų sieninis, kas mėnuo nuplėšiamas kalendorius su šventųjų ir tautiniais vardais, papuoštas Šv. Kazimiero paveikslu. Amžininkų liudijimu, atsivėlgiant į to meto sąlygas, buvo išleistas gražiai ir dar malonų išpūdi. Veliau, jau Sidnėje, išleistas didesnis knygos formato, vėlgis rotatoriūmą spausdintas, „Užuovėjos“ kalendorius 1950 metais, kur, be kalendoriaus įprastų žinių, dar buvo galima rasti naudingos naujai atvykusiems lietuviams informacijos apie Australiją. Beje, kalendorius buvo dovanojamas „Užuovėjos“ 1950 m. prenumeratoriams.

Toks tad buvo pirmas ir vienintelis Australijos lietuvių žurnalas, kartu tapęs ir lietuviškų knygų leidybos pionieriumi šiame kontinente ir kaip toks likęs išėiviškos spaudos istorijoje.

nuškaitės plokštelė ir kt.). Tų įrašų pagrindu ir pradėjau kalbėti apie lietuvių išėivius muzikus. Šios laidos buvo įrašomos Lietuvos kompozitorių sąjungoje (tą darbą mielai atliko kompozitorius Vytautas Montvila). Ką tik įrašytą laidą nešėme į Lietuvos aklyvų ir selėnų sąjungos rūmus, kur tada prieglobstį buvo suradęs Lietuvos radijas.

Tokia buvo pradžia tų laidų, kuriose pokalbį su manimi vedė redaktorius Andrius Amolevičius. Jam mirus, prie mikrofono likau vienas, ir štai jau 8-rius metus „Tautiečių balsų“ valandėlės transliuojamos kiekvieną savaitę (su atsitiktiniais išimtimis). Kiek tai tęsis — nežinau (jei Lietuvos radijas nebana krutuos, nes dabartinio metu siaurina programas — vis dėl lėšų stygiaus).

Mano fondai gana nemaži. Beje, labai laukčiau įrašų garso kasetėse ar plokštelėse iš visų lietuvių, kurie norėtų primesti užsienio šalyse išsibarsčiusius dainininkus, muzikantus (vargonininkus, pianistus, dirigentus, smuikininkus ir t.t.). Tai padėtų geriau reprezentuoti lietuvių išėivius meną per Lietuvos radiją, o gautos, nors ir kukliausios, žinios apie juos (tiksliai gimimo data ar kitas tikslus faktus) leistų užsimeinti ir kasmetiniuose „Muzikos kalendoriuose“ (jau pradėjau kaupti medžiagą 2002-ųjų metų kalendoriui).

„Tautiečių balsai“ programų 2000-aisiais metais sąrašas

- 01.01 — Juozas Krištolaitis eilės ir įdainavimai.
- 01.08 — Vaclovas Verikaitis (Nuo 01.15 nutrauktas Lietuvos radijo II programos transliavimas, todėl 4 savaites jos nebuvo perduodamos).
- 02.12 — Onos Mikulskienės gimimo 95-metui.
- 02.19 — Minint „Čiurlionio“ ansamblio įkūrimo 60-metį.
- 02.26 — Algirdas Brazas.
- 03.04 — Antanina Dambrauskaitė.
- 03.11 — Skambina Raminta Lampertytė.
- 03.18 — Dainininkė Irena Stankūnaitė-Silva.
- 03.25 — Čikagos lietuvių operoje atliktas „Trubadaras“ (dirigentas B. Kazėnas).
- 04.01 — J. Naujalis kūrinius atlieka užsienio lietuviai.
- 04.06 — Dainuoja Gražina Apanavičiūtė.
- 04.15 — Balų Pakštė prisimenant.
- 04.22 — Alfonsas Gecas.
- 04.29 — Jonas Gėvėdas.
- 05.08 — Jonas Vaznelis.

05.13 — Antanas Vanagaitis.

05.20 — Lionė Juodytė.

05.27 — Stasys Baras.

06.03 — „Sugrįžimų“ festivaliui pasibaigus.

06.10 — Antanas Dvarionas.

06.17 — G. Matulaitytės-Rannit, V. Jonuškaitės-Zaunienės ir A. Dambrauskaitės įdainavimai.

06.24 — Juozas Stempuzis.

07.01 — Dainuoja Antanas Keblys.

07.08 — Kompozitorė Giedra Gudauskienė.

07.15 — Juozo Karoso kūrinius atlieka užsienio lietuviai.

07.22 — Dainuoja Vanda Stankus.

07.29 — Vladas Baltrušaitis.

08.05 — Juozas Žilevičius.

08.12 — Dainuoja Dana Stankaitytė.

08.19 — Dainuoja Leonas Sodeika.

08.26 — Ona Mikulskienė.

09.02 — Antano Ratiūno kūrinius atlieka užsienio lietuviai.

09.09 — Valterio Kristupo Banaicio atminimui.

09.16 — Benjaminio Gorbulskio kūrinius atlieka užsienio lietuviai.

09.23 — M. K. Čiurlionio kūrinius atlieka užsienio lietuviai.

09.30 — Kazimieras Viktoras Banaitis.

10.07 — Kultūros veikėja Salomėja Narkelionaitė.

10.14 — Alfonsa Mikulskį prisimenant.

10.21 — Juozas Krištolaitytės eilių knygas vartant.

10.28 — Koncertuoja „Aukuro“ ansamblis.

11.04 — Juozo Stankūno kūrinių.

11.11 — Onos Mikulskienės knyga „Čiurlionio ansamblis 1940-1949“ išleidus.

11.18 — Lietuvos karių dainos.

12.02 — Vytauto Gedgaudo atminimui.

12.09 — Vytauto Jančio kūrinių.

12.16 — Liudos Sipavičiūtės ir Miko Petrausko įdainavimai.

12.23 — Kalėdų muzika.

12.30 — 2000-uosius prisiminus (2000 metų „Muzikos žinias“ vartant).

Apie laidos vedėją V. Juodpūį

Gimęs 1938 m. kovo 28 d. Nuo 1953 m. mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje, o 1957-1962 m. — Lietuvos valstybinėje konservatorijoje. Jau 1959 m. pradėjo dirbti Lietuvos radijuje muzikos redaktoriūmą. Yra buvęs savaitraščio „Kalba Vilnius“ muzikos redaktorius ir televizijos vyr. redaktorius. Ilgą laiką redagavo „Muzikos barus“, o dabar yra „Muzikos barų“ kalen-

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kase kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; „sidings“;
„soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės
ir „shingle“ stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

**Krautuvė „LIETUVĖLĖ“,
įsikūrusi Jaunimo centre, 5620
S. Claremont, siūlo įvairiausių
linų, tekstilės gaminių, lietuviškų
suvenyrų, laikraščių, žurnalų,
muzikinių įrašų. Kiekvienos
šeimininkės stalui — platus
asortimentas konservuotų grybų,
mišrinių, uogienių, šokoladų, net
vaistažolių. Ir visos gėrybės — iš
Lietuvos. Taip pat galėsite
nusipirkti telefoninių kortelių
pokalbams su Lietuva.
Krautuvės darbo val.:
šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Savininkas Andrius Bučas.
Tel. 847-846-3972.**

Discount Computers
Home & Business Alarm Systems
Cheap or Free Long Distance
Online Hotel Booking
<http://www.COMMUTEFASTER.com>

**Reikalingi darbininkai
naktiniam parduotuvėlių
valymui. Darbas pietų Indianoje.
Atlyginimas nuo \$1,600 iki
\$2,000. Tel. 773-476-2247,
773-251-6101.**

**Franciškonių vienuolynui
reikalinga virėja. Rašyti,
duodant savo adresą ir telefono
numerį. Rev. Jonas Bacevičius,
P.O. Box 980,
Kennebunkport, ME 04046.**

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFF. (773) 229-8781
HOME (708) 425-7188
MOBIL. (773) 588-8285

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

**Išnuomojamas 2
miegamųjų butas Summit
rajone. \$550 per mėnesį.
Tel. 708-594-1184.**

**Sergantiems, vienišiams
žmonėms, kuriems reikia
prižiūros, jaukių, švarių namų ir
sveiko maisto — lauks iš
„For your service“ agentūros visą
tai padarys. Skambinti Zitali,
tel. 773-585-9067 arba
773-585-6709.**

**„Neringos“ stovykla ieško
lietuviškai kalbančių ir kultūriniai
stiprių vadovų dirbti stovykloje
Marlboro, Vermonte, nuo birželio
25 d. iki rugpjūčio 27 d. Vadovai
praveda stovyklos programas,
gyvena su stovyklautojais ir prižiūri
jų kasdieninį gyvenimą. Vadovai
turi turėti patirties dirbti su vaikais
(6-16 metų). Alga \$10.87 į val., 40
val. į sav. Susidomėję, pagal
valdžios nurodymus turi siųsti
reziumė anglų kalba šiuo adresu:
Job Order #625383, Jobs &
Training Division, Vermont
Department of Employment &
Training, P.O. Box 488,
Montpelier, VT 05601-0488.**

**Reikalingi daiktai su patyrimu
Amerikoje.**
Privalo turėti automobilį.
Darbas šiaurės-vakarų rajonuose.
Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikabinsite angliškai, rusiškai.

LANGŲ PLOVĖJAI!
Reikalingi 100 žmonių. Pradėjus jau
šiandien. Darbas nuo pirmadienio iki
šeštadienio, 7 v.r. iki 4 v.p.p. Dirbama
po 2-3 žmones (vyrai ir moterys).
Privalo turėti automobilį ir susikabinti
angliškai. Patyrimas nebūtinai
reikalingas. Atlyginimas \$300 per
savaitę vienas žmogus. Sumokėsime
kiekvieną dieną. Užsakykite dokumentus
šiandien — pradėti dirbti rytoj!
2101 Ogden Ave., Downers Grove,
IL 60515 (Ziebart pastatas), 10 min.
per šonines duris. Tel. 630-737-0100.

V.A.L. Auto Services
Atliekame visus variklio ir važiuoklės
darbus. Variklio kompiuterinis
patikrinimas. Nuolatiniams klientams —
nuolaida. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183, 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

dorių redaktorių. Dirba Lie-
tuvos kultūros ministerijoje
vyr. specialistu muzikai.

Yra monografijos „Juozas
Pakalnis“ autorius ir daugelio
muzikos rinkinių sudarytojas.
Daugelio straipsnių muzikos
klausimais spausdėjo autorius.
Yra užrašęs apie 4,000 lietu-
vių liaudies dainų melodijų.
Už muzikologinius darbus ap-
dovanotas VI. Jakubėno pre-
mija (1993 m.).

Cia tik dalis muz. V. Juod-
pūio atliktų darbų bei turėtų
pareigų. Tas sąrašas būtų ge-
rokai ilgesnis, jeigu visus jo
pasireiškimus suminėtume.
Teko pasitenkinti tik kai ku-
riais šio nuširdaus muzikos
ir išėivių bičiulio veiklos frag-
mentais.

Tikimės, kad V. Juodpūis
nenutrauks kontaktų su už-
sienyje gyvenančiais lietuvišiais
muzikais bei muzikos dar-
buotojais ir vis juos minės
„Tautiečių balsų“ laidoje ir
„Muzikos barų“ kalendoriuose.
Linkime jam sėkmės ir sveika-
tos!

SIENOS APSAUGOS TARNYBA

Gegužės 1 d. savo veiklą
pradėjo Valstybės sienos ap-
saugos tarnyba (VSAT) prie
Vidaus reikalų ministerijos. Ji
įkurta vyriausybės nutarimu
pertvarkius Pasienio policijos

departamentą (PPD) prie
VRM.

Po pertvarkos vietoj buvusių
250 etatų VSAT liko 145 eta-
tai. 105 žmonės dabar dirbs
pasienio policijos rinktinėse ir
užkardose. Be to, nemažai pa-
reigūnų tapo civiliais tarnau-
tojais. VSAT rinktinėms, ku-
rios tiesiogiai užtikrina val-
stybės sienos apsaugą, nule-
toma suteikti daugiau sava-
rankiškumo.

4,900 Lietuvos sieną sau-
gantių pasienio pareigūnų
senųjų uniformų kol kas ne-
kelia. Supradami sunkių val-
stybės materialinę padėtį, pa-
reigūnai tarnybą eis su se-
nomis uniformomis, turinčiomis
užrašus „pasienio policija“.

VSAT vadas Algimantas
Songaila spaudos konferenci-
joje antradienį sakė, kad jo
vadovaujamos tarnybos per-
tvarka valstybei kainuos 1.2
mln. litų. VSAT vadas pa-
sidžiaugė, kad pasienietiams
pavyko pažaboti nelegalių mi-
grantu srautą. Pastaraisiais
metais jis gerokai sumažėjo.
Pernai jų buvo sulaukta tik
100, šiame — kol kas tik 17.

* Lietuva automobilių
skaičiumi, tenkančiu 1,000
gyventojų, lenkia net kelias
Europos Sąjungos valstybes.
2000 m. Lietuvoje įregistruo-
tos 1,207,203 kelių transport-
priemonės. (V2, Elta)

Moletuose viena šviesiausių asmenybių yra mokytoja Z. Kadonienė. Jos darbas, skiepijant lietuvių, įvertintas Lietuvos fondo įsteigta premija.

DARBAS, KURIS NIEKADA NESIBAIGIA

Moletų rajono Joniškio vidurinėje mokykloje 45 metus dirba pradinį klasių mokytoja Zofija Kadonienė. Kas sušaukia, kiek vaikų palydėta į gyvenimą, kas besukvies visus į vieną būrį prie pirmosios raidės, prie pirmo žodžio, prie pirmosios sėkmės ar nesėkmės...

O visas turi savo pradžią. Ta pradžia buvo 1945 metais, kai mažoji Lauri Zonytė nuėjo į pirmąją klasę Ziboliškių pradinėje mokykloje (Švenčionių rajone). Mokyti labai norėjo, vis pasiklausydavo, kaip skaito vyresnysis brolis, jis ir skaitė pamokėdavo. Buvo pats pokaris... Į pirmąją klasę atėjo apie 30 įvairaus amžiaus vaikų. Vieni per metus sugėbė baigti visą pradinę mokyklą, kiti „peršoko“ per klasę ar dvi. Basimoji mokytoja Zonė per metus įveikė dvi klases ir iki šiol su dėkingumu prisimena savo pirmuosius mokytojus A. Kazelą ir B. Aviną, kurie reikliai taisydavo ruduose „pakuliniuose“ sasiuvinuose (kitokių nebuvo) pieštuku, nes rašalas liūdavo, išvedžiotas raides ir skaičius.

Vėliau, baigus keturias, kelias vedė į Vidutinės progimnaziją (Švenčionių rajonas). Reikėjo didelės drąsos ir noro mokytis, kad kas rytą su medine dėžute ant petių net kelis kilometrus eitum mišku, nežinodama, ką gali sutikti. Miškuose dar buvo neramu, ir šūvių pasigirdavo... Iš progimnazijos metė labiausiai įsiminę, kaip mokytojos, liuanistė ir matematikė, kreipdavosi viena į kitą: „Panele Albina“, „Panele Marija“. Tie kreipiniai, tas pagarbus bendravimas ilgakasei Zonai skambėjo kaip muzika ir labai imponavo. Galbūt jau tada sukirbėjo mintis: „O kad taip mane kada nors kas pašauktų!“ Greitai pralėkė treji metai draugijoje klaseje, kurioje mokėsi tik devyni vaikai — trys mergaitės ir šeši berniukai (dabar, prabėgus beveik pusšimčiui metų, iš tų devynių padokėlių linksmuolių net penkių gyvenimo stygos anksčiau ar vėliau nutrūko, palikdamos tik prisiminimus apie kaliošu netytia išdausytą langą ir vieningą tylą, kai direktorė stengėsi sužinoti, kas kaltininkas). Baigusi gimnaziją, Zonė su drauge labai norėjo važiuoti į Vilnių ir mokytis medicinos seselė. Vaikystėje labai gailėdavo ligonių, stengdavosi jiems padėti. Tačiau gyvenimo kelią nulėmė mama. Jos žodžiai: „Tu niekada nebūsi rami. Ne visada galėsi nuraminti, paguosti kitus — kenčiančius...“ — giliai įkrito į širdį ir lėmė sprendimą tapti mokytoja. O kodėl ne? Juk visos Ziboliškių kaimo moterys džiaugdavosi, kai Zonė globodavo jų mažyliams, o ir pati jau, jėgą myli vaikus, nori būti su jais.

Tai gi geriausia draugė išvyko į Vilnių, o Zonė 1952 metų rugsėjo pirmąją sutiko Švenčionių pedagoginėje mokykloje. Mamai ramiau — galės gyventi pas pusseserę, savaitgaliais dviratuku 18 kilometrų parminis namo. Švenčionėliai — tai ne Vilnius... Tačiau Zonė mokytoja galėjo ir netapti, nes pirmas išspūdis — labai jau bauginantis, o dar vyresniųjų kursų mergaitės pasakojimai: „Kaip sunku čia mokyti!“, o dar ta storoji knyga, ant kurios viršelio užrašyta „Psichologija“ (siaube! Negi viską reikės sukišti į galvą?). Zonė nutarė kaip nors išsisukti, ką nors sumeluoti ir grįžti į kaimą. Bet pusseserė viską išsiaiškino ir... nuo savo likimo niekur nepabėgs. Pasirodė, ne taip jau baisu toje pedagoginėje mokykloje. Pateko į C grupę, kurioje mokėsi 14 merginų ir 14 vyrų (A ir B grupėse mokslus krinto tik merginos). Dėstė reiklus pedagogai (atmintin įstrigo jaunos dėstytojos Janinos Usavičiūtės, vėliau ilgametės Moletų rajono Giedraičių vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojos) geografijos paskaitos, griežtą instrumentines muzikos dėstytojas, jo posakis: „Saula zemelė“ ir... smūgis į stalą ar per pirštus, jei vargšė moksleivė suklusta. Labiausiai nemėgo TSKP istorijos (atsimink visus suvaziavimus ir priimtus nutarimus, kai jų daugybė ir visi panašūs!) ir fizikos laboratorinių darbų (tų grandinių grandinėlių gyvenime taip ir neprireikė). Mokyklos buvo nelengva, nes pasakytas prasidėdavo 8 val. ryto ir baigdavosi apie 18 val. Zonė lankė chorą, dalyvaudavo įvairiose varžybose. Šiamečiai Z. Kadonienės ketvirtokai net neįtaria, kad kažkada jų mokytoja kaip Diana Žiliūtė mokyne dvario pedalus. Zoninėse varžybose važiuojo 25 kilometrų Švenčionėliai-Kaltanėnai. Švenčionėliai ir laimėjo pirmąją vietą. Pergalė mena saugomas albumas, vaza ir pagyrimo raštas.

Baigusi pedagoginę mokyklą, aštuoniolikmetė Zofija Lauraitė nuo 1956 m. rugsėjo 1 d. paskirta dirbti į Pažuliuų septynmetę mokyklą (dabar Moletų raj.). Ta kelionė į nepažįstamą kraštą iširėdė atmintin. Mokytoja pasakoja: „Iki Pabrados atvažiuoju, o toliau autobusai nevažiuoja. Šiaip ne taip išprašiau, kad sunkvežimio vairuotojas, vežęs prekes į Žydovainių paroduvę, pavežėtų. Tenai susiradau kolūkio pirmininką. Tas pasikvietė žmogų iš Pažuliuų, buvusį parduotuvėje, ir su arkliuku išdarėdome žvyrkeliu. Sutekmo. Lijo. Regis, pati gamta nenorėjo, kad aš pasiektčiau kelionės tikslą. Atvažiuojusi susiradau mokyklos direktorių, o šis mostelėjo ranka į sodybą prie berželių, kur degė žiburys, ir liepė prašytis nakvynės. Pirmoji ir taktart vienintelė naktis Pažuliuose taip ir prabėgo bluostu nesudėjus. O rytą sulaukiau viešnių — atėjo kurso draugė su kolege iš kaimyninės Gaižiūnų mokyklos. Jos pavadino

dirbti Gaižiūnuose. Taip niekam nieko nesakius ir išėjau. Maniau, negrįšiu...“

Pirmieji darbo metai prabėgo nepastebimai. Smagu ten buvo. Kaime — pilna jaunimo, vykdavo įvairūs festivaliai, vakaronės. Tačiau likimas vėl po metų grąžino į Pažulius. Čia mokytoja sutiko savo gyvenimo žmogų Vitoldą ir po septynerių metų draugystės tapo Kadonienė. Ketvirtieji darbo metai prasidėjo vėl naujoje vietoje — Barkeliškių pradinėje mokykloje, kurioje vaikams mokėsi rusiškai, tačiau, tėvų pageidavimu, nuo rugsėjo pirmosios visas klases teko mokyti lietuviškai. Pirmą trimetį net nesusiėkėdavo, pažangumas — 57 proc. Mokytoja konferencijoje užspūlė, kad prastai dirba (tada visi turėdavo pasiekti 100 proc. pažangumą). Nieko kito nebeliko, kaip rašyti prašymą atleisti iš darbo, tačiau tuometinės Nementinės rajono švietimo skyriaus vedėjas nepatenkino prašymo ir toliau jauną pedagogę siuntė sėti lietuvių. Taip prabėgo treji metai. Rusiškai prašė mokyti lietuviškai, bet vėl teko keltis į naują vietą — Grauzinius. Ten irgi ne pyragai. Mokėsi daug lenkų tautybės vaikai, reikėdavo daug padirbėti, kol suprasdavo vieni kitus.

Nuo 1967 metų mokytoja dirba Joniškioje. Iš pradžių mokė jungtines klases, vėliau teko dirbti su didelėmis klases, kuriose žinių siekė 20-25 mokiniai. Nelengva buvo, nes vaikai atėdavo nemokėdami lietuvių kalbos. Mokytoja prašydavo tėvų, kad namuose kalbėtų lietuviškai (juk moka), bet tie dažnai atitardavo: „Ir mes nemokėjome. Nuėjome į mokyklą ir išmokome“. Gal tik apie 1984-1985 metus Z. Kadonienė pastebėjo, kad beveik su visais pirmokais gali bendrauti lietuviškai. Mokytojos nuomone labai pasikeitė vaikai. Anksčiau labiau norėdavo mokytis, tačiau nemėgėdavo sąlygų. Labiau brangindavo knygas, dabar tai daugeliui nebe vertybė. Mokiniai nori žinoti, bet dirbti, stengtis — nelabai.

Daug vaikų mokyta per tuos 45 metus... Mokytoja mena, kaip pirmąsias raides rašė Bronius Sirevičius, vėliau — jo dukra Danguolė ir sūnus Alvydas, Janina Masevičiūtė-Gadliauskienė ir jos sūnus Vytautas, Zenona Masalytė-Grielevičienė ir jos dukra Genutė, Stasys Kavaliūnas ir jo sūnus Darius, Jonas Rabcevičius ir stropieji jo vaikai Jolanta bei Robertas, Augustas Armanavičius ir jo dukra Agnė, Janina Žuromskaitė-Girulskienė ir jos Tomukas. Kai kurių buvusių mokinių Z. Kadonienė nebeįtaria, todėl būna pamaloninta, kai tie nepamiršta pirmosios mokytojos.

Zofijos Kadonienės vaikai nepasirinko mokytojos kelio (duktė Danutė — vadybininkė, sūnus Kęstutis — teisininkas), nes matė, kokia rūpi pedagogu duona. Mokytojai manoma, kad du būvę jos mokiniai dirba mokyklų direktoriais —

PIRMOJI KARALIAUČIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADA

Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos mokytojai žengia į trečiąjį tūkstantmetį, turėdami aiškų tikslą — padėti susigrąžinti gimtąją kalbą, įgyti kontaktą su savo kultūrinio, tautinio pagrindu.

Kiekviena tauta išreiškia save per kalbą. Kalboje atsispindi tautos kultūra, dvasia ir žmonių psichologija.

Mes gyvename tokiomis sąlygomis, kur mažąją lietuvišką visuomenę supa svetima kalbinė aplinka, todėl lietuvių kalbos mokymas — tai sudėtingas kūrybinis procesas. Sėkmę nulemia mokytojo metodų įvairovė, vaizdingumas, užklasinė veikla. Šiais metais pirmą kartą Karaliaučiaus krašte buvo sukurta lietuvių kalbos olimpiada. Jos tikslai buvo:

1. padėti ugdyti teigiamą požiūrį į lietuvių kalbą, žadinti kalbinio bendravimo motyvus, norą kalbėti lietuviškai;
2. siekti, kad moksleiviai patirtų teigiamų emocijų, mokymosi lietuvių kalbos ir su ja bendraudami, kad įsivainiotų tikrą lietuvių kalbos žinių įgūdžių sistemą;
3. patikrinti lietuviškų ugdymo įstaigų moksleivių kalbėjimo, skaitymo, gramatikos, rašybos įgūdžius.

Olimpiados nuostatai buvo sudaryti iš anksto ir išsiuntinti mokykloms.

Balandžio 7 dieną Įsruties pedagoginiame koledže rinkosi Karaliaučiaus krašto lietuvių ugdymo įstaigų moksleiviai. Juos sutiko lietuviškais tautiniais „drabužiais“ pasiūkę kolegijos lietuvių kalbos specializacijos studentai. Susirinko 31 moksleivis įvairaus pasirengimo ir pajėgumo. Moksleivius lydėjo 29 lietuvių kalbos mokytojai. Atvyko svečiai — tai regioninės Karaliaučiaus krašto lietuvių tautinės-kultūrinės autonomijos pirmininko pavaduotojas Čiklauskas, Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Sigitas Šamboras, Karaliaučiaus krašto informacijos, spaudos ir ryšių su visuomene komiteto konsultantas Anatolij Kuksin, Marijampolės pedagoginės mokyklos lietuvių kalbos dėstytoja, skyriaus vedėja Kazlauskienė. Ji dalyvavo olimpiados komisijoje.

Olimpiadą pradėjo Įsruties pedagoginės kolegijos lietuvių kalbos specializacijos ketvirtos kurso studentė Degutytė Rosdenko Janinos Deputatės žodžiais:

„Iš kopų šnabzdėsio su debesim ir provaistėm, iš marių virpulio ir ežerų nendrėtų iš duonos kvapo ir miškų giesmės

Kalba gimtoji lūpoms įdėta, Nuakambėjo Lietuvos Respublikos himnas.

Olimpiados organizacinio komiteto pirmininkas, kolegi-

tai Janina Girulskienė (Joniškio vidurinės mokyklos direktorė) ir Regimantas Budionis (Balininkų vidurinės mokyklos direktorius). O labiausiai Z. Kadonienę džiugina tai, kad viena buvusi mokinė kažkada pirmoje klaseje pasakė: „Aš bučiu Jūs. Mokysiu mažus vaikus“. Dabar ši mokinė Dalia Raubaite-Kalabuckienė moko Arnionių pradinukus.

Mokytoja Z. Kadonienė sako, kad pedagogas darbas niekada nesibaigia. Mokytojos tritetas, skiepijant lietuvių ir mokant matžiausius Joniškio moksleivius, įvertintas Lietuvos fondo (JAV) įsteigta premija.

Jolanta Liubeckaitė

jos direktorius Aleksas Bartnikas, pasveikino visus olimpiados dalyvius, mokytojus ir svečius, palinkėjo pavasariškos nuotaikos, gerų rezultatų, sėkmės pirmoje Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos olimpiadoje.

Visi dalyviai buvo suskirstyti į dvi grupes: 3-6 klasių ir 7-11 klasių. Kartu su komisija jie nukeliavo į jaukius, šventiškai papuoštus kabinetus, kurie psichologiškai nuteikė mokinius rimtam bei įdomiam darbui.

Užduotys buvo parengtos optimalaus sudėtingumo principu.

Pirmoji užduotis buvo papasakoti apie save, savo mokyklą, šeimą, miestą.

Antroji — padėklamuoti lietuvių rašytojo eilėraštį. Trečioji — reikėjo padėti žodžiams susitikti sakinyje. Buvo duoti žodžiai, iš jų reikėjo raštu sudaryti sakinius.

Komisija buvo patenkinta vaikų žiniomis. Ji taktiškai įvertino vaikų pastangas, žinias ir kūrybiškumą. Vaikai gana gerai buvo pasirėngę olimpiadai. Sugėbėjo formuoti ir reikšti mintis žodžiu, taisyklingai vartoti gramatinės formas, tarti ir kirtiuti žodžius.

Deklamuodami eilėraščius stengėsi perteikti teksto turinį, akcentavo jo esmę. Gebėjo keisti skaitymo būdą pagal skaitymo tikslą ir teksto pobūdį.

Neblogai susidorojo ir su trečiaja — gramatine užduotimi. Tiesa, ne visų moksleivių sakiniuose žodžiai surado tinkamas vietas, tačiau dauguma gebėjo taisyklingai sudaryti sakinius.

Geriausiais buvo pripažinti: 1. 3-6 klasių grupėje — Iritė Perunova iš Karaliaučiaus, mokytoja Onutė Kruglikova; Vida Genytė iš Budviečių, mokytoja Zenona Jurevičiūtė; Alina Siomkina iš Pilkalnio, mokytojas Anatolijus Galčevskis; Vytautas Rupainis iš Stalupėnų, mokytojas Arūnas Urbaitis.

2. 7-11 klasių grupėje — Romas Zolotarovas iš Įsruties, mokytoja Angelė Nikolaeva; Rimas Šnaginas iš Karaliaučiaus, mokytoja Onutė Kruglikova; Milda Artimavičiūtė iš Tiltės, mokytoja Danutė Saudargienė; Tania Morozova iš Karaliaučiaus, mokytoja Rūta Leonova.

Komisijos pirmininkas Aleksas Bartnikas, olimpiadą apibendrinio ir įteikė pagyrimo raštus, knygas nugalėtojams ir padėkos raštus bei „Mažosios Lietuvos enciklopedijas“ mokytojams, už gerą mokinių paruošimą olimpiadai. Visi olimpiados dalyviai buvo apdovanoti atminimo dovanėlėmis.

Komisijos narė iš Marijampolės, mokytoja-lituanistė V. Kazlauskienė, pasidžiaugė olimpiados rezultatais ir įteikė organizacinio komiteto pirmininkui A. Bartnikui — Padėkos raštą už lietuvių kalbos, kultūros ir tradicijų puoselėjimą.

Apie tokių renginių reikšmę kalbėjo lietuvių tautinės-kultūrinės autonomijos pirmininko pavaduotojas Čiklauskas. Jis padėkojo visiems dalyviams — mokiniams ir mokytojams už darbą, už dalyvavimą olimpiadoje, o organizatoriams už olimpiados organizavimą.

Daug gražių, šiltų žodžių tarė ir Karaliaučiaus krašto informacijos, spaudos ir ryšių su visuomene komiteto konsultantas Anatolij Kuksin.

Po įtempto darbo visus pradžios Budviečių mokyklos trijų sesučių Genyčių litera-

DRAGAS, 2001 m. gegužės 16 d., trečiadienis

5

tarinė kompozicija (mokytoja Zenona Jurevičiūtė) ir iš Gumbinės šaunusis vaikų anisamblis „Nadrūvelė“, vadovaujamas mokytojo Algirdo Karimavičiaus.

O valgykloje jau visų laukė skanūs pietūs.

Po pietų mokiniams buvo organizuota ekskursija po Įsrutį, o mokytojai aptarė jiems rūpimus aktualius klausimus.

Išrinko Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos moky-

tojų draugijos pirmininką. Vienbalsiai buvo išrinktas Aleksas Bartnikas.

Olimpiadą rėmė Mazosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje, LR tautinių mažumų ir išsvijos departamentas ir Karaliaučiaus aities lietuvių nacionalinė-kultūrinė autono-

mija. Angelė Nikolaeva Kolegijos dėstytoja

A. + A.

MATHILDE JAGMINAS

Mirė 2001 m. gegužės 14 d.

Nuliūdę liko sūnūs: Frank, Paul ir Jeffery su žmona Gail; anūkai Paul „PJ“, Mary Ellen Sullivan, Patrick ir Alicia; proanukė Kyle; seserys Kate ir Magdalena, brolis Joseph, geriausia draugė Dee Herzog bei kiti gimines.

A. Mathilde buvo mylima žmona a.a. Frank J. Vėlonė pašarvota penktadienį, gegužės 18 d., nuo 9:30 v.r. iki 11:30 v.r. Egan Funeral Home, 3700 W. 63 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 18 d. Iš laidojimo namų vėlonė bus atlydėta į St. Nicholas of Tolentine bažnyčią, kurioje 12 v. r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių vėlonė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugas ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Egan Funeral Home. Tel. 773-582-2000.

Netekus

A. + A.

TÉVELIO,

reiškiame gilią užuojautą KAZIUI MOTEKAIČIUI ir jo šeimai.

Skirmantė ir Tomas Miglinai

A. + A.

ZENONUI MILUNUI

mirus, jo žmoną BRONĘ su dukra GAIL, broli ANATOLIJ MILUNĄ, DANUTĘ MILUNIENĘ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Illinois Lietuvių Respublikonų lyga

Mūsų gerbiama profesorius

A. + A.

Diplom. biologui

PETRUI GRUODŽIUI

iš mūsų tarpo Amžinybėn iškeliavus, jo mylimą žmoną JADVYGĄ, jo seserį, vienuolę BENIGDĄ, gyvenančią Lietuvoje, ELEONORĄ ČIŽIKAITĘ bei visus gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime netekę labai artimo ir gerbiama žmogaus.

Buvę Pabaltijo universiteto studentai

A. + A.

GENOVAITEI BIELSKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos sūnus, mūsų klubo narius PIJĄ su žmona DANGUOLĘ ir GEDIMINĄ su žmona ROMA, anūkes bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Čikagos LFK „Lituanicos“ valdyba

A. + A.

PETRUI GRUODŽIUI

mirus, jo žmoną JADVYGĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vytautas ir Birutė Čypai

Genovaitė Saladžius ir Jolanta

Rochester, NY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Zita Sodeikienė. Nelauktas svečias. 1999 m. Zitės Sodeikienės paroda atidaroma gegužės 19 d., šeštadienį, 7:30 val.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

Lincoln Parko prancūziškas turgus (The Lincoln Park French Market) veikia kiekvieną šeštadienį nuo 8 val.r. iki 2 val.p.p. Įvairių gėrybių, vaisių, daržovių, gėlių mugė, įsikūrusi šiaurės rytų Main ir Liberty Drive gatvių kampe, veiks iki spalio 27 d. Daugiau informacijos tel. 708-861-7222.

KAS LAUKIA MARQUETTE PARKO?

„Chicago Tribune“ laikraštis Marquette Parką yra apibūdinęs kaip rajoną, kuriame išvengiama pasikeitimai, „paprastai matomi naujai išdygusiame priemiestyje“. Straipsnyje atkreipiamas dėmesys, kad Marquette Parkas „pradedą naują gyvenimą“ – „jaunos šeimos atsikelia ir atnaujina vietovę“.

„Chicago Tribune“ neseniai rašė, kad namų vertė Chicago Lawn ir Marquette Parko apylinkėse yra pakilusi 11 proc. Tai reiškia, kad nusipirkę namą Marquette Parke, galite tikėtis užsidirbti pinigų iš šio pirkinio. Be to, netoli Marquette Parko greit turėtų atsirasti nauja įmonė – „Stylemaster“. Čia taip pat yra lietuviška Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčia ir parapijos mokykla.

Norėdami gauti informacijos apie namo pirkimą ir galimybes darbams, būtinai dalyvaukite Marquette Parko Lietuvių namų savininkų susirinkime, kuris rengiamas šį penktadienį, gegužės 18 d., 7 val.v. 6820 S. Washtenaw.

VMS

Vasaros šventės vyks daugelyje Čikagos parkų, o taip pat ir Marquette Parke (6734 S. Kedzie). Įvairios vasaros pramogos, muzikos koncertai Marquette parke numatyti liepos 18-22 d. Apie tai, kas vyksta kituose Čikagos parkuose, galite sužinoti, paskambinę tel. 312-742-PLAY arba internete www.chicagoparkdistrict.com

Lemonto bibliotekoje galima pasiskaityti „Draugą“ ir pasiimti lietuviškų knygų. Bibliotekos adresas – 50 East Wend Street, Lemont, IL 60439; tel. 630-257-6541.

Jaunimo tautinio ansamblio „Grandies“ metinis koncertas vyks birželio 9 d. Lemonte, Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo salėje. Pradžią – 6 val.v. Vietas prašome užsisakyti, skambinant Daliai Trakienei tel. 798-598-5827.

Gegužės 18 d. 7 val.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje įvyks Tomo Kirvačio akcija „Jūsų šaržai“. Garantuojame gerą nuotaiką ir vaisius.

Lietuviškos Mišios Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje aukojamos kiekvieną sekmadienį 10:30 val.r., darbo dienas – 7:30 val.r.

SUSITIKIME INDIANAPOLYJE

Š. m. birželio 8-18 d. Indianapolis, IN, vyks Pasaulio policijos ir ugniagesių žaidynės, kuriose dalyvaus 40-ties asmenų delegacija iš Lietuvos. Apie tai plačiau galima sužinoti www.2001.wpfg.org tinklalapyje.

Lietuvių delegacija atvyksta į Indianapolis tarp tautinių oro uostą (per Amsterdamą ir Detroitą) birželio 7 d. 3:20 val. p.p. NW 1407 Q skrydžiu ir yra pasiruošusi dalyvauti krepšinio, priešgaisrinio sporto, sportinės žūklės ir kitokiose rungtynėse. Krepšinio varžybos prasidės birželio 8 d., nors oficialus šio renginio atidarymas bus jau birželio 9 d. 3 val. p.p. RCA Dome rūmuose.

Indianapolyje ir apylinkėse gyvenantieji tautiečiai yra kviečiami ir laukiami atvykti ir „pasirgti“ už mūsų trispalvę ir lietuvių komandą.

Delegacija apsistos Days Inn Airport viešbutyje, 5860 Fortune Circle West, Indianapolis, IN 46241.

Ritonė Rudaitienė

Daugiau kaip 130 nemokamų ekskursijų autobusu, o taip pat kelionių po Čikagą pėsčiomis, dviračiu ar laivu rengiama šį savaitgalį. Nemokamos ekskursijos vyks tik dvi dienas – gegužės 19 ir 20 d! Skambinkite tel. 312-744-3315 arba „atsiveskite“ interneto puslapį www.cityofchicago.org/speialevents

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos biuletenis praneša, kad poros, kurios šiais metais švenčia auksinį savo vestuvių jubiliejų, yra kviečiamos du sekmadienius – rugsėjo 9 ir 16 dieną 2:30 val.p.p. dalyvauti Holy Name katedroje aukojamosiose Mišiose. Poros, norinčios dalyvauti šiose Mišiose, prašomos užsiregistruoti Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonijos raštineje.

Lietuvos Vyčių 112 kuopos paskutinis šio sezono susirinkimas įvyks gegužės 22 d. 7:30 val.v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visus kviečiame atsilankyti ir pabendrauti prieš išvykstant vasaros atostogoms.

Poetas Vytautas Bložė

Gegužės 19 d., šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje ir gegužės 20 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p. PLC, Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje, vyks **Poezijos dienos**. Jų svečiai – žymūs poetai iš Lietuvos – Nijolė Miliauskaitė ir Vytautas Bložė, kuriuos pristatys prof. dr. Violeta Kelertienė ir literatūrologas Algirdas Titus Antanaitis.

Vytautas Bložė, poetas, vertėjas, „Poezijos pavasario“ ir „Druskininkų rudens“ laureatas, dvylikos knygų autorius. Jo poezijoje stiprus epinis pradai – eilėraščių centras dažnai yra tam tikras pasakojimų branduolys, pereinantis į buitinių, mitinių, istorinių, fantastinių mažųjų pasakojimų skeveldras. Pasaulio sukūrimo tema svarbi visoje jo kūryboje. V. Bložė parašė libretų, išvertė M. Lermontovo, A. Puškino, N. Nekrasovo, F. Schillerio, H. Heines ir kt. poetų kūrinių.

Kaip rūpintis ir prižiūrėti savo dviratį? Apie tai gegužės 23 d., trečiadienį, nuo 3:30 val.p.p. iki 5 val.v. Marquette Parke pasakos dviračių žinovai. Daugiau informacijos tel. 312-747-6469.

LAISVĖ FONDO STUDIJŲ SAVAITĖ LIETUVOJE

Jau dešimtą kartą Lietuvoje rengiamos Į Laisvę fondo studijų dienos šią vasarą vyks Vilniuje ir Trakuose rugpjūčio 1-5 d. Pagrindinė studijų tema – „Lietuvos valstybės idėja ir svarbiausi jos raidos momentai“. Atidarymas ir pirmieji du posėdžiai bus rugpjūčio 1 d., trečiadienį, Vilniaus rotušėje. Bus apžvelgta Į Laisvę fondo veikla Lietuvoje ir išeivijoje ir pradėtos svarstybos tema „Lietuva tarp Rytų ir Vakarų“. Po pietų autobusų bus vykstama į Trakus, kur dalyviai bus apgyvendinti naujuose ir patogiai įrengtuose poilsio namuose. Ten pat vyks paskaitos, pietūs ir kt.

Nuo ketvirtadienio iki sekmadienio vyks posėdžiai, diskusijos, vakarinės programos, ekskursijos po Trakų apylinkes. Numatytos paskaitų bei pokalbių temos: „1918, 1941 ir 1990 metų valstybės atkūrimai“, „Praeitės pamokos dabartiai“, „Birželio sukilimas europinės politikos kontekste“, „Inteligentas sovietinėje erdve“ ir kt. Tarp numatytų paskaitininkų bei diskusijų dalyvių: prof. Z. Zinkevičius, prof. A. Tyla, vysk. J. Boruta, V. Samonis, prof. K. Skrupkelis, V. Kubilius, A. Bubnys, K. Ambrozaitis, J. Laučiūtė, prof. V. Landsbergis, B. Kuzmickas, S. Jėgelevičius, M. Bloznelis ir daug kitų.

Vakarais bus meninės ir muzikinės programos, naujo filmo „Vieni vieni“ peržiūra ir kt. Studijų dienos baigsis pamaldomis sekmadienį, rugpjūčio 5 d., o po jų Trakų pilies menėje įvyks Į Laisvę fondo rezistencinių premijų laureatų ir literatų prieštė, kurioje savo poeziją skaitys K. Bradūnas ir B. Pukelevičiūtė. Tikslesnė programa bus paskelbta vėliau. Vykstantis tuo metu į Lietuvą ir planuojantys studijų dienos dalyvauti turėtų registruotis ir užsisakyti nakvynę. Kreiptis į V. Vitkauską adresu: St. Lozoraičio 8a-21, 4316 Garliava. Tel. 3707-55-86-69; tel/fax 3707-55-12-55.

J. Baužys

SKELBIMAI

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS

Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Drango“)
Tel. 773-294-6100
Tel. 630-267-0200, Lemont, IL

NEMURA GIEDREUS PRICYLA

Attorney at Law
Member Federal Trial Bar
Former Ant. States Attorney,
DuPage County
Criminal, Family and Civil Law
Hours by Appointment
9 South Van Buren
Bolingbrook, Illinois 60440
Associate offices in Clarendon Hills,
Rolling Meadows and Chicago
(Old Town Area)
Tel. 630-406-0800 Fax. 630-406-0800

Advokatas

Jonas Glibaitis

Civilinės ir
kriminalinės bylos

6947 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-6700
E-mail: Glibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Putnamo seselių rėmėjos su sesele Albina Pajerskaite.

Pavasarinėje Jaunimo centro mugėje. Antroje eilėje iš kairės: Milda Šatienė, Hedvyda Dainienė, Dalia Šataitė ir jaunimas, dalyvavęs kiaušinių ridinėjime.

PAVASARINĖJE JAUNIMO CENTRO MUGĖJE

Čikagos ir apylinkių skautija per 42 metus ruošdavo Kaziuko muges, bet jiems nutarus mugę pabandyti suruošti Lemonto priemiestyje esančiame Pasaulio Lietuvių centre, Jaunimo centre atsirado tuštuma. Senieji mugės lankytojai pageidavo, kad kas nors panašaus būtų suruošta Jaunimo centre, nes čia yra dar daug jaunimo ir asmenų, kuriems šis centras yra labai mielas.

Jaunimo centro vadovybė ir jos pirmininkė Milda Šatienė balandžio 20 ir 21 dienomis suruošė pavasario mugę. Mugių pasisiekimas daugiausiai priklauso nuo verslininkų ir dalyvaujančių žmonių skaičiaus. Milda Šatienė šios mugės organizavimui įdėjo labai daug pastangų, pakvietusi net 28 verslininkus.

Pavasario mugei padėjo Čikagos lituanistinė mokykla, jos mokiniai, mokytojai, tėvų komitetas ir vedėjos pritariant Jūratei Dovilienei. Mokiniai, mokytojų paskatinti, atnešė daug dovanų vaikų „Laimės šuliniui“, tuo prisidėdami prie Jaunimo centro išlaikymo. Buvo ir daugiau asmenų, kurie paaugojo dovanų „Laimės šuliniui“. Vertingą dovaną davė First Personal bankas. Gautų dovanų paskirstymą vedė Jaunimo centro pagalbinis moterų vienetas, vadovaujamas Anelės Pocienės. Jai talkino jos vyras Edvardas ir moterų klubo sekretorė Nijolė Kavackienė.

Mugės stalus išdėstė ir gražiomis gelėmis išmargintomis staltiesėmis juos papuošė Skirmantė Miglinienė ir Jonas Tamulaitis. Jiems talkino Milda Šatienė, Antanas Pauzuolis ir Edvardas Pocius.

Mugės atidarymas įvyko balandžio 20 dieną, tuoj po lituanistinės mokyklos pamokų, sutraukiant nemažą dalyvių skaičių. Lankytojus lietuvišku maistu vaišino Vytautas ir Rita Šakeniai, nuolatiniai šio centro talkininkai, tai — nau-

josios bangos tautiečiai.

Vakarinę programą kavinėje vedė muzikas Virgis Švabas, sutraukęs ypatingai gausų muzikos gerbėjų būrį. Šis talentingas estrados muzikos atlikėjas žada ruošti muzikos vakarus kas šeštadienį mažoje JC salėje, kuri šiam tikslui yra labai tinkama.

Margučių ritinėjimui buvo paruoštas aptvertas plotas didžiojoje salėje. Po šventų Mišių, kurios vyko tėvų jėzuitų koplyčioje, balandžio 21 per Atvelykį, mugės lankytojai su savo jaunimu suplaukė į didžiąją salę apsipirkti ir kiaušinius ritinėti. Ši tradicija buvo išplitusi Lietuvoje, todėl naujosios bangos tautiečiai atvyko su savo jaunimu tęsti šios gražios tradicijos. Margučių ritinėjimą vedė lituanistinės mokyklos mokytoja Hedvina Dainienė ir jai talkino Aldona Pankienė margučių ridinėjimo nugalėtojus apdovanojama pačios dirbtomis rankdarbiais.

Kiaušinių ritinėtojai naudojo tikrais ir saldinais pripildytais plastikiniais kiaušiniiais. Plastikinius kiaušinius parūpino Viktoras Šatas. Kiaušinių ritinėtojai išsinešė daugiau kaip 400 kiaušinių, kai kurie buvo gerokai apdaužyti. Jaunimą linksmino juokdarys ir balionų meistras Vytautas Vizgirda, o jį apsupę vaikai gaudavo iš balionų padarytas dovanas. Jaunųjų vedelius dažė Dalia Šataitė, ant linksmų nusiteikusių vaikų veidų išpaisydama kiškučius, gėlytes ir kitas velykines formas.

Meninę programą atliko Ligijos Tautkuvienės vadovaujami meno mokyklėlės mokiniai. Pasirodyme dalyvavo visų skyrių moksleiviai: baletas, kanklių ir pramoginių šokių šokėjai. Jaunieji menininkai buvo iškabinę savo darbus mažojoje salėje. Buvo galima pastebėti gražių piešinių. Gražiai pasirodė jaunosios kanklininkės su savo dėstytoja Gene

Razumiene, o jaunieji šokėjai stebino žiūrovus. Žiūrovai šiuos meninius pasirodymus priėmė su pasigėrėjimu, nepagailedami gausių katučių.

Asmenys, kurie lankėsi šioje pavasario mugėje, galėjo įsigyti įvairių prekių: gintaro ir sidabro dirbinių, įvairių lininių audinių. Besidomintiems sveikata, buvo rodomi vandens ir oro filtrai, šeimininkėms, norintioms sutaupyti laiko gaminant maistą, galėjo įsigyti aukštos kokybės indų, iškilmingų svečių stalui buvo įdomiai pagamintų „Raguocių“, dešrų ir kitokių kepsnių; spaudos ir knygų mėgėjai turėjo didelį pasirinkimą, o fotomenininkas Algimantas Kezys siūlė knygų ir meniškų nuotraukų, dainų ir muzikos mėgėjai galėjo rinktis iš gausios pasiūlos kasetių ir „disko“ įrašų, spaudai atstovavo „Draugas“ ir „Amerikos lietuvis“. Asmenys, mėgstą gėles ir ištaigingas vestuves, galėjo išsikalbėti su šios rūšies gėlių pardavėjais, asmenys, mėgstantys saldžiai gyventi, galėjo įsigyti bičių medaus, o medžio gerbėjai galėjo pasigrožėti skaptuotomis figūromis. Kaip Lietuvos liaudies žmonės sakydavo „turguje buvo visko, tik ožkos pieno trūko“.

Šią pavasario mugę Jaunimo centre lydėjo sėkmė, taip pat išėjo, kad lietuvių visuomenei patinka tokie renginiai, jie turėtų būti ruošiami ir ateityje.

Jaunimo centro valdyba ir jos pirmininkė Milda Šatienė dėkoja verslininkams, lankytojams ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie sėkmingo mugės surengimo, o ypač širdingas ačiū „Draugo“ vyriausiajai redaktorei Danutei Bindokienei už gausius pranešimus „Drauge“, radijo vedėjams „Margučio II“, Anatolijaus Šluto ir Raimundo Lapo už pranešimus. Ačiū ir Amerikos lietuvių televizijos direktoriui Arvydui Reneckui. Lietuviškos visuomenės ir aukotojų dėka Jaunimo centras dar ilgai tarnaus lietuviams.

Antanas Pauzuolis

Juokdarys ir balionų meistras Vytautas Vizgirda per JC mugę buvo apsuptas gerbėjų.